БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 118 (17.400). ● 25 май 1979 йил, жума ● Баҳоси 2 тийин.

Африка озодлиги куни муносабати билан Африка давлатлари ва халқларига табрикнома

Африка давлатлари ҳукуматлари ва халқларини Африка озодлиги куни муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми, Совет Иттифоқи ҳукумати, совет халқи номидан ва шахсан ўз номимдан самимий қутлайман.

Совет кишилари мана шу тарихий кунда Африка халқларини озодлик, мустақиллик ва ижтимоий тараққиёт идеалларининг тантанаси учун, ўз давлатларининг суверенитетини мустаҳкамлаш ва иқтисодий ривожлантириш учун курашда эришган муваффақиятлари билан табриклайди. Совет Иттифоқи мустақил Африка мамлакатлари билан дўстона муносабатларни ва самарали ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва янада ривожлантиришга катта аҳамият беради.

Африка халқларининг жаҳондаги прогрессив кучлар ёрдами билан мустамлакачилик ва ирқчилик системасини тўла ва узил-кесил тугатиш йўлида олиб бораётган адолатли кураши ҳал қилувчи босқичга кирди. Мустамлакачилик ва ирқчилик каби шармандали ҳол Африка диёрида абадий йўқоладиган кун яқин қолди.

Эркин Африка миллий озодлик ва тараққиёт кучлари билан мана шу муқаррар жараёнга тўсқинлик қилишга ва ҳатто қарши ҳужумга ўтишга уринаётган империализм ҳамда реакция кучларининг кескин ўзаро кураши вазиятида вужудга келмоқда. Ҳозирги вақтда Африка қитъасининг жанубидаги мавжуд аҳвол шундан далолат бериб турибди. Бу ерда ирқчилар империалист доираларнинг мадади билан Зимбабве ва Намибия ватанпарварларининг ғалабага бўлган иродасини сўндириш, у ерда янги мустамлакачи қўғирчоқ режимларни ўрнатиш, уларнинг халқаро миқёсда эътироф этилишига эришиш ва бу районни ирқчилик ва истибдод қўриқхонасига, Африка мустақиллигига таҳдид қилиб турувчи доимий манбага айлантириш учун жон-жаҳдлари билан ҳаракат қилмоқдалар.

Африка душманларининг шум ниятларини барбод этиш Африка халқларининг вазифаси бўлибгина қолмай, шу билан бирга яхши ниятли ҳамма кишиларнинг ҳам бурчидир. Африка жанубидаги халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақилликдан иборат ажралмас ҳуқуқларининг дарҳол амалга оширилишини, Зимбабве ва Намибия халқларига тўла ҳокимиятни уларнинг ҳақиқий намояндалари бўлмиш ватанпарварлар фронти ва СВАПОга берилишини, Жанубий Африка Республикасида шармандали апартеид системаси тугатилишини Совет Иттифоқи муттасил талаб қилмоқда. Биз Африка жанубида янги мустамлакачиларнинг найрангларини, ирқчиларнинг миллий озодлик кучларига ва қўшни мустақил мамлакатларга қарши агрессив ҳаракатларини қатъиян қоралаймиз, ирқчи режимларга нисбатан БМТ Уставига мувофиқ самарали ва кенг кўламдаги халқаро жазо чораларини қўлланиш тўғрисидаги талабларни қўллаб-қувватлаймиз.

Африканинг бирлиги империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашда ҳамон унинг қудратли қуроли бўлиб қолмоқда. Мана шунинг учун ҳам Африка халқларининг душманлари бу бирликка путур етказишга, Африкани бир-бирига қарши гуруҳларга ажратишга, Африка халқларининг диққат-эътиборини миллий қурилишнинг муҳим проблемаларини ва муҳим халқаро проблемаларни ҳал этишдан четга буришга уринмоқдалар. Шундай бир шароитда Африка қитъасида яхши қўшничилик муносабатларини ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантиришда ҳам, империализмга, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашда Африка мамлакатларининг куч-ғайратларини бирлаштиришда ҳам Африка бирлиги ташкилоти муҳим роль ўйнайди.

Бошқа қитъалардаги мамлакатлар сингари Африка мамлакатлари халқларининг ҳам орзу-умидлари фақат мустаҳкам тинчлик ва халқаро хавфсизлик вазиятидагина амалга оширилиши мумкин. Бунинг учун барча тинчликсевар давлатлар ва халқлар биргаликда тинмай куч-ғайрат сарфлашлари лозим. Биз БМТ фаолиятида актив қатнашаётган, халқаро майдонда тобора ижобий роль ўйнаётган Африка мамлакатларининг куч-ғайрат сарфлаётганлигини табриклаймиз. Совет Иттифоқи халқаро кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш ва бу жараённи жаҳоннинг бошқа районларига кенг ёйиш учун, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва реал қуролсизланишга ўтиш учун изчиллик билан курашмоқда. Стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида яқин орада янги шартноманинг тузилиши бу йўлда қўйилган муҳим қадам бўлади.

Қитъани мустамлакачилик ва ирқчиликдан тезроқ ва тўла озод қилиш учун, бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ўрнатилган шароитда миллий ривожланиш вазифаларини амалга ошириш учун курашда Африка мамлакатлари халқларига янгидан-янги муваффақиятлар тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

Республикамиз хўжаликларида иш қизғин. Азамат пахтакорларимиз ғўза парваришини жадал олиб боришяпти. Маккажўхорига ишлов бериш ҳам қизғин. Пиллакорлар эса ҳосилни йиғиб-териб, давлат қабул пунктларига топширишни давом эттирмоқдалар. СУРАТЛАРДА: юқорида — Ульянов районидаги Дзержинский номли совхознинг илғор пиллачиси Назокат Тиллаева. У ҳар қути қурт уруғидан 110 килограммдан ҳосил олди. Пастда — Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхоз-техникуми далаларида маккажўхорига учинчи ишлов бериш пайти. Хўжалик миришкорлари гектаридан 110 центнердан дон олишга қарор қилишган.

Ш. Шаропов ва Ш. Алимов [ЎзТАГ] фотолари.

26 МИНГ ТОННА ПИЛЛА УЧУН

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

ТОШКЕНТ («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири). КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, Калинин районининг пиллакорлари она-Ватанга 131 тонна «кумуш тола» етказиб бериб, халқ хўжалик планларини ошириб бажаришди. Ҳар қути ипак қурти уруғидан 70 килограммдан ҳосил олинди.

Ғалабага Куйбишев номли, Орджоникидзе номли колхозларнинг, «Москва», «Партия XX съезди», «Партия XXI съезди», «Ўзбекистон 50 йиллиги», Гагарин номли, «Назарбек» совхозларининг пиллакорлари катта ҳисса қўшдилар. Район пиллакорлари давлатга яна 20 тонна маҳсулот топшириб, социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этиш учун курашмоқдалар.

* * *

ЖИЗЗАХ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қўриқ область пиллакорлари бу йил мўл-кўл пилла ҳосили етиштирдилар. Давлатга 330 тонна «кумуш тола» етказиб бериш учун кураш кун сайин қизитилмоқда. Жиззах райони пиллакорлари областда пешқадамлик қилишяпти. Улар эл омборига 140 тонна пилла топшириб, йиллик планни муддатидан илгари бажаришди. Ҳар қути қурт уруғи ҳисобига қарийб 70 килограммдан қимматбаҳо хом ашё олинди. Ҳалима Эргашева, Малика Исмоилова, Аҳад Янгибоев, Қумри Тўйчиева, Сафар Узоқова, Матлуба Сафарова сингари пиллакорлар ҳар қути қурт уруғи ҳисобига 120—130 килограммдан ҳосил етиштиришди.

Областнинг чўл зонаси районларида ҳам пилла топшириш қизғин бормоқда.

* * *

ДЕНОВ («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорларини ҳаётга изчиллик билан татбиқ этиб келаётган Денов райони пиллакорлари зафар қучишди. 3416 қути қурт уруғидан 198 тонна юқори сифатли пилла йиғиб-териб олишга муваффақ бўлинди. Улкан ғалабага «8 Март», Охунбобоев номли, «Ғалаба», Жданов номли, «Партия XXV съезди», «Москва» колхозларининг миришкорлари муносиб ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда пилла тайёрлаш плани 120—125 процентга бажарилди.

Районда пилладан юқори ҳосил олган миришкорлар оз эмас. Жумладан, «Ғалаба» колхозининг Саитой Жавлиева, Майрам Эшонқулова каби тажрибали пиллакорлари ҳар қути уруғдан 100—120 килограммдан хирмон кўтаришга муваффақ бўлдилар.

Деновлик «кумуш тола» бунёдкорлари она-Ватанга яна 23 тонна пилла етказиб бериш мажбуриятини олишди.

* * *

ФАРҒОНА («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ленинград райони пиллакорлари областда биринчи бўлиб пилла тайёрлаш мажбуриятларини бажардилар. 6070 қути ипак қурти боқилиб, ҳар қутисидан пландаги 55,7 килограмм ўрнига 76 килограммдан маҳсулот топширилди.

Райониинг улкан пилла хирмонига Энгельс номли колхоз меҳнаткашлари, айниқса, салмоқли ҳисса қўшдилар. Хўжаликда ҳар қути ҳисобига ўртача 95 килограммдан пилла териб олинди. Ҳамза номли совхоз, Ленин номли, «Коммунизм» колхозлари пиллакорлари ҳам кўзда тутилганидан юқори ҳосил олдилар.

Шунингдек, Бувайда райони пиллакорлари ҳам катта меҳнат зафарига эришдилар. 302,5 тонна ўрнига 305 тоннадан зиёд пилла топшириб, ғалаба рапортига имзо чекдилар. Район бўйича ҳар қути қурт уруғидан 70 килограммдан зиёдроқ пилла териб олинди.

СОВЕТ КИШИЛАРИНИ ЖИПСЛАШТИРУВЧИ ТИЛ

СССР Фанлар академияси, СССР Маориф министрлиги, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети чақирган ҳамда Ўзбекистоннинг тегишли министрликлари, идоралари ва ташкилотлари иштирокида ўтказилган «Рус тили — СССР халқларининг дўстлиги ва ҳамкорлиги тили» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси 24 май куни Тошкентда ўз ишини тамомлади. Конференция қатнашчилари — халқ маорифи, ҳунар-техника таълими, олий ва ўрта махсус таълим ташкилотчилари, рус тили ўқитувчилари, нашриётларнинг, матбуот органларининг вакиллари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари рус тилини ўқитиш ва ўрганиш билан боғлиқ кўпдан-кўп масалаларни уч кун давомида муҳокама қилдилар, рус тилининг роли ривожланган социализм шароитида объектив равишда ошиб бораётганини таъкидладилар.

Якунловчи ялпи мажлисда СССР маориф министрининг биринчи ўринбосари **Ф. Г. Паначин** нутқ сўзлаб, еттита секциянинг иш якунлари тўғрисида ахборот берди.

Секцияларнинг мажлисларида, деб уқтирди у, принципиал масалалар хусусида ижодий, бемалол, ўртоқларча муҳитда мунозара ўтказилди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Табрикномасидаги қоидаларга амал қилиб, секцияларнинг қатнашчилари рус тилини ўқитиш ва ўрганишни яхшилашга доир конкрет тадбирларни кўриб чиқдилар ва муҳокама қилдилар.

Мактабгача тарбия муассасаларида рус тилини ўргатиш секциясининг қатнашчилари болалар боғчаларининг катта группаларида она тили билан бирга рус тилини ҳам ўргатишни ташкил этиш тўғрисидаги таклифларни. «Миллий болалар боғчаларида болаларга рус тилини ўргатишга оид типовой программа-методика тавсиялари» лойиҳасини якдиллик билан маъқулладилар. Тарбиячилар, ўқитувчиларни тайёрлаш ва танлаш, шунингдек зарур программа-методика, ўқув материалларини ишлаб чиқиш ва нашр этиш тадбирларини амалга ошириш зарурлигини улар таъкидлаб ўтишди. Мактабгача тарбия муассасаларининг катта группаларидаги болалар билан мактабларнинг биринчи синфидаги ўқувчиларга рус тилини ўргатишнинг изчиллигини таъминлаш, тарбиячи кадрларни махсус равишда тайёрлашни ташкил этиш, боғча болаларига рус тилини ўргатишнинг мунтазам методик системасини ишлаб чиқиш зарурлиги уқтирилди.

Умумий таълим миллий мактабида рус тилини ўргатиш ва ўқитишни такомиллаштириш секциясида мунозара қатнашчилари рус тилини чуқурроқ ўргатадиган тайёрлов синфлари, мактаблар ва махсус синфлар ташкил этиш, иккала тилда параллел ўқитиладиган мактаблар очиш, рус тилидан кўнгилли дарс беришни йўлга қўйиш, олимпиадалар, конкурслар ҳамда синфдан ташқари ва мактабдан ташқари бошқа машғулотлар ўтказиш тўғрисидаги таклифлар маъқуллаб гапирилди.

Ҳунар-техника таълими ўқув юртларида рус тилини ўрганиш ва ўқитишни яхшилаш секциясининг мажлисларида ўқув вақтини қисман қайта тақсимлаб, рус тилини чуқурроқ ўргатишга ўтиш мақсадга мувофиқ деб топилди. Ўрта миллий мактабларда бўлгани каби, айрим фанларни, шу жумладан махсус фанларни рус тилида ўқитишни ташкил этишни йўлга қўйиш истаги билдирилди.

Иттифоқдош республикалар олий ва ўрта махсус ўқув юртларида рус тилини ўқитишни такомиллаштириш секцияси рус тилини ўрганишга қўшимча вақт ажратилаётган университетлар ва институтларнинг иш тажрибасини маъқуллади. Айрим фанларни қисман рус тилида ўқитишга ўтиш амалга оширилаётган баъзи олий ўқув юртларининг тажрибасини ёйиш тўғрисидаги таклиф қўллаб-қувватланди. Муаллимларни танлаш ва улардан самарали фойдаланиш проблемаларига катта эътибор берилди. Рус тили кафедралари ва секцияларини мустаҳкамлаш, миллий кадрлар ҳисобига махсус аспирантураларни кенгайтириш муҳимлиги тўғрисида гапирилди.

Ёш филолог мутахассислар тарбиялаб чиқариш сифатини яхшилаш ва ишлаб турган рус тили ўқитувчилари малакасини ошириш масалалари педагог кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш секциясининг мажлисларида батафсил муҳокама қилинди. Олий ўқув юртларининг факультетларига «Миллий мактабда рус тили ва адабиёти» ихтисоси бўйича студентлар қабул қилишни кўпайтириш тўғрисидаги, миллий педагогика олий ўқув юртлари студентларининг Россия, Украина ва Белоруссия олий ўқув юртларининг тегишли факультетлари ва бўлимларига стажировкага юборилишини ташкил этиш ҳақидаги истаклар билдирилди. Секция қатнашчилари педагогика олий ўқув юртлари ва педагогика билим юртларининг тегишли ўқув планлари, программалари ва ўқув қўлланмаларидаги камчиликларни танқид қилдилар, ўқув жараёнини янада такомиллаштириш проблемаларини муҳокама қилдилар.

Рус тили ва адабиётидан типовой дарсликлар, миллий мактаблардаги ўқитувчилар учун обуна бўлинадиган кутубхоналар тайёрлаш ва нашр этиш, мактабларда ва бошқа ўқув юртларида таълим-методика адабиётининг кутубхона фондларини вужудга келтириш, «мактаб кутубхонаси» туркумида ўқувчилар учун рус тилида чиқариладиган китобларнинг турлари ва нусхасини кўпайтириш, мактабларни, айниқса, қишлоқ мактабларини ана шундай адабиёт билан тўла-тўкис таъминлаш сингари масалалар ўқув ва таълим-методика адабиёти соҳасидаги мутахассислар секциясининг диққат марказида турди. Дарсликлар, ўқув қўлланмалари, хрестоматиялар, луғатлар, маълумот материаллари маҳорат билан ёзилиши ва яхшилаб босилиши лозимлиги тўғрисида гапирилди.

Оммавий ахборот воситалари ходимлари секцияси рус тилини ўрганишни пропаганда қилиш соҳасидаги ҳамда бу ишда мамлакат педагогларига, ўқувчиларига, ишлаб турган ёшларига, бутун аҳолига ёрдам бериш соҳасидаги конкрет таклифларни таърифлаб берди.

Ҳамма секцияларда тилни ўргатишда лингафон аппаратдан ҳамда бошқа замонавий техника воситалари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва улардан оқилона фойдаланиш тўғрисида гап бўлди. Бу аппарат ва воситалар ўқув адабиётига қўшимча равишда конференция қатнашчилари учун махсус тайёрланган виставкада кўрсатилди. Шу виставканинг иши ҳам конференциянинг ўзига хос секцияси бўлди.

Секциялар конференцияни кўпгина фойдали ғоялар ва маслаҳатлар билан бойитди. Улар фикрлашув ва амалий тажрибани ўртоқлашув минбарини анча кенгайтирди.

Конференция иттифоқдош республикаларда рус тилини ўқитиш ва ўрганишни янада такомиллаштиришга қаратилган тавсияларни бир овоздан қабул қилди.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти **П. Н. Федосеев** конференция якунларини чиқарди. Конференция, деди у, Коммунистик партия билан Совет ҳукумати рус тилини ўқитиш ва ўргатиш методларини янада такомиллаштириш соҳасида олимлар, маориф ходимлари, ўқитувчилар, маданият арбоблари олдига қўйган катта ва масъулиятли вазифаларни ҳал этишга коллектив суръатда қимматли ҳисса қўшди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг конференция қатнашчиларига йўллаган Табрикномасида конференциянинг жуда катта ижтимоий-сиёсий ва илмий-назарий аҳамияти таъкидлаб ўтилдики, у даставвал бу конференция ленинча миллий сиёсат муваффақиятли суръатда амалга оширилганлигининг ёрқин далили, ривожланган социализм шароитида рус тили Совет Иттифоқи халқлари қардошларча дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашнинг, миллий маданиятлар ва тилларни самарали ривожлантириш ва ўзаро бойитишнинг, инсон шахсини ҳар томонлама камол топтиришнинг таъсирчан воситаси бўлиб қолаётганлигини ҳамма эътироф этаётганлиги билан белгиланди.

Миллатлар ўртасидаги алоқа тили миллатларни интернационал ривожлантириш ҳамда яқинлаштириш шартлари ва воситалари орасида муҳим ўринни эгаллайди.

(Давоми иккинчи бетда).

Суратда: конференцияда иштирок этаётган қардош Тожикистон делегациясининг бир группаси. А. Тўраев фотоси.

ҚАРДОШ ЧОРВАДОРЛАРНИНГ АЖОЙИБ ТАЖРИБАСИ

СУТ ФЕРМАЛАРИ ЦЕХИ

ЛЬВОВ ОБЛАСТИДАГИ ЭНГ КАТТА СУТ КОМПЛЕКСЛАРИДА МОЛ БОҚИШ ВА СУТ ЕТИШТИРИШНИНГ ПОТОК, ЦЕХ СИСТЕМАСИ ЯХШИ НАТИЖА БЕРМОҚДА

Бу янгиликни Каменка-Бугская районидаги «Украина» колхозининг чорвадорлари биринчилар қатори жорий этишди. Комплексни ички ихтисослаштириш илғор системага асос қилиб олинган. Шу йўл билан саноат технологиясини сигирларнинг физиология ҳолати ва маҳсулдорлиги хусусиятларига мослаштириш мумкин бўлмоқда. Соғин сигирлар комплекс цехларидаги тўрт-та группага тақсимлаб берилган.

Биринчи цехга жониворлар туғишидан (бўшанишидан) олтмиш кун аввал топширилади. Улар боғламай боқилади, яхшилаб озиқлантирилади.

Туғруқхона деб аталадиган цехда сигирлар боғлаб боқилади, бузоқлар эса профилакторийнинг алоҳида катакларига қўйилади. Молхонанинг озода бўлиши таъминланади, микроиқлим кузатиб турилади.

Сигирларни говмуш қилиш ва подани урчитиб кўпайтириш — бош цех ҳисобланади. Молларнинг кўп маҳсулдорлигига ва туёғини кўпайтиришга айни шу ерда асос солинади. Цехдаги операторлар жониворларнинг энг кўп сут бера оладиган пайтларида масъулиятли муддатларни бой бермасликка интиладилар, сут соғиб олишнинг энг юқори даражага бўлишига ҳаракат қиладилар.

Технология цикли сут етиштириш цехида тугалланади. Сигирлар бу цехда йилига 200-230 кун сақланади. Шу вақт ичида улардан энг кўп миқдорда сут соғиб олинади. Тажриба шуни кўрсатдики, комплекснинг цех усулидаги конвейери мутахассисларга, чорвадор ходимларга физиология ҳолати бир хил бўлган группалардаги сигирларни сақлаш ва боқишнинг тегишли режимини таъминлаш, шунингдек зарур зоотехника ва ветеринария тадбирларини ўтказиш имконини беради.

Иқтисодий кўрсаткичлар ҳам анча яхшиланди. Чорвадорлар ҳозиргача ҳар бир сигирдан 1331 килограмм сут соғиб олиб, пода маҳсулдорлиги жиҳатдан областда энг юқори даражага эришдилар. Бултур эса ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут тўрт минг килограммдан ошиб кетган эди. Хўжалик давлатга маҳсулот сотиш планини муваффақиятли бажармоқда. Бу ердаги бир оператор 50-100 жониворга хизмат қилмоқда.

«Украина» колхози намунаси асосида область колхоз ва совхозларидаги сут комплекслари ҳамда қайта қурилган фермаларнинг қарийб ярмисида поток-цех системаси жорий этилмоқда. Область қишлоқ хўжалиги бошқармаси ҳузурида ташкил этилган хўжалик ҳисобидаги лойиҳа-технология группаси фермаларнинг ва чорвадорлар меҳнатининг ташкилий структурасини ишлаб чиқмоқда, чорвадорларга янги усулни ўргатмоқда.

Ишлаб чиқариш қувватларидан оқилона фойдаланиш, ем-хашак базасини вужудга келтириш туфайли область хўжаликларида ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут уч йил мобайнида ўрта ҳисобда 2526 килограммдан 2999 килограммга етди, биринчи сорт маҳсулотининг улуши 61 процентдан 91 процентга кўтарилди. Ҳар центнер маҳсулотнинг таннархи ўн процент камайди.

КПСС Марказий Комитети Львов чорвадорларининг иш тажрибасини маъқуллади. Бу йил улар сут тайёрлашни бултургидан олти процент кўпайтиришга аҳд қилганлар.

В. КРИЦЯК,
ТАСС мухбири.

МУЗОКАРАЛАР ДАВОМ ЭТТИРИЛДИ

ПРАГА, 24 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал ўртасидаги музокаралар бугун давом эттирилди.

Иккала мамлакат ҳукуматларининг бошлиқлари келгуси беш йилликда халқ хўжалик планларини координациялаш билан, шунингдек, СССР билан ЧССР ўртасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялашни ривожлантиришнинг узоқ муддатли истиқболи ҳамда ҳамкорликнинг узоқ муддатли тармоқ программаларини бундан буён ҳам ишлаб чиқиш билан боғлиқ масалаларга асосий эътиборни жалб қилдилар.

Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасидаги сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлик муттасил чуқурлашиб бораётганлиги, уларнинг Варшава Шартномаси ташкилоти билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши фаолиятида иштирок этаётганлиги, ҳар иккала мамлакатдаги коммунистик ва социалистик қурилиш вазифаларини ҳал этишга самарали ёрдам бераётганлиги мамнуният билан таъкидлаб ўтилди.

Музокаралар дўстона, амалий вазиятда ўтди.

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

НУКУС («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган қорақалпоғистонлик чорвадорлар улкан зафарни қўлга киритдилар. Автоном республика қоракўлчилик трестига қарашли совхозларда қўйларнинг бош сони 552 мингдан ошди. Ҳар юз совлиқдан пландаги 107 та ўрнига 120 тадан қўзи олинди. Шундай қилиб, трест бўйича 196 минг совлиқдан 235 минг 280 бош қўзи олишга муваффақ бўлинди. Қўзиларнинг 115 минг бошдан кўпроғи ўстиришга қолдирилди.

Қораўзак районидаги «Қорақалпоғистон АССР 40 йиллиги» совхозининг чўпонлари ҳар юз бош совлиқдан 127 тадан, Тахтакўпир районидаги Димитров номли, Карл Маркс номли совхозларда 123—126 бошдан, Қўнғирот районидаги «Устюрт» совхозида 121 бошдан қўзи олинди.

Димитров номли совхознинг бош чўпони, СССР Олий Совети депутати Қ. Кенжабоев ҳар юз бош совлиқдан 225 тадан қўзи олишга муваффақ бўлди.

Қорақалпоғистон АССР қоракўлчилик совхози тресты коллективи совлиқлардан қўзи олиш план ва социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Ўстиришга қолдирилган қўзилар яхши парвариш қилинмоқда.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини барвақт бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Косонсой райони (район партия комитетининг секретари Д. Тўлаганов, район ижроия комитетининг раиси Д. Ғафforов, район комсомол комитетининг секретари Г. Зубайдуллаева, бош пилла қуритиш корхонасининг директори С. Қўзибоев).

Ульянов райони (район партия комитетининг секретари А. Умиров, район ижроия комитетининг раиси У. Баҳромов, район комсомол комитетининг секретари С. Турсунов, бош пиллахонанинг директори Ш. Тўхтаев).

Ғузор райони (район партия комитетининг секретари Б. Муродов, район ижроия комитетининг раиси Ғ. Сайдалиев, район комсомол комитетининг секретари Р. Холманова, бош пиллахонанинг директори М. Мавлонов).

Шофиркон райони (район партия комитетининг секретари Н. Жўраев, район ижроия комитетининг раиси Р. Хўжаев, район комсомол комитетининг секретари Ф. Дўстов, бош пиллахонанинг директори Р. Сафаров).

СОВЕТ КИШИЛАРИНИ ЖИПСЛАШТИРУВЧИ ТИЛ

(Боши биринчи бетда).

Шуни назарда тутиш керакки, миллий тараққиёт, шунингдек миллатларни яқинлаштириш шартлари ва воситалари ўзаро боғланган бўлиб, бир-бири билан уйғун қўшилгандагина ривожланиши мумкин. Шу боисдан ҳам интернационал жараёнлар миллий тараққиёт жараёнларидан орқада қолмаслиги жуда муҳимдир.

Шу нарса мутлақо равшанки, конференция рус тилининг иттифоқдош ва автоном республикаларда ишлатилишини ўрганишда алоҳида ўрин олади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг, СССР маориф министри М. А. Прокофьевнинг ёрқин ва сермазмун докладларида, қўшимча докладларда, бошқа раҳбар партия ва совет ходимларининг, маърифат ва халқ маорифи органлари етакчи мутахассисларининг, мамлакатимиздаги барча иттифоқдош республикалар олий ўқув юртлари муаллимларининг ва ўқитувчиларининг нутқларида рус тилини ўрганиш ва ўқитиш соҳасидаги катта муваффақиятлар ва ютуқлар кўрсатиб ўтилди; шу проблема ҳозир қай ҳолатда эканлиги анализ қилинди, шу билан бирга бу проблемани халқ маорифи системасида самарали ҳал этишнинг янги йўллари ва воситалари белгиланди.

Мана шу катта анжуманда қабул қилинган илмий-амалий тавсиялар миллати рус бўлмаган кишиларга рус тилини ўргатиш соҳасидаги ишларни янада юксалтиришга кўмаклашади, ғоят муҳим бўлган бу ишга янги куч бағишлайди. Бунга ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

Миллий мактаблар ва олий ўқув юртларида рус тилини ўқитиш ва ўрганиш соҳасидаги муваффақиятли тажрибани умумлаштирган конференциянинг юксак илмий-назарий савияси, унинг амалий мақсадлари шундай хулоса чиқариш имконини берадики, умумдавлат аҳамиятига молик мазкур проблемани бутун мамлакат миқёсида кенг кўламда комплекс ҳал этиш учун ҳозирги вақтда қулай шарт-шароитлар мавжуд.

Бу муҳим ва масъулиятли вазифанинг муваффақиятли ҳал этилиши кўп жиҳатдан икки муҳим омилга боғлиқ бўлади.

Мутлақо равшанки, илмий муассасалар, тегишли министрликлар ва идоралар биргаликда чуқур ўйлаб яхши мувофиқлаштирилган ҳолда ишлаганлари тақдирдагина бу соҳада тобора тараққиётга эришиш мумкин. Миллий-рус икки тиллиги принципини изчиллик билан қўлланиш рус тилининг иттифоқдош ва автоном республикаларда муваффақиятли ишлатилишининг ғоят муҳим шартидир. Бунда шуни собитқадамлик ва зўр ғайрат билан бундан буён ҳам тушунтираверини муҳимки, миллий-рус икки тиллиги шароитида миллий манфаатлар асло камситилмайди, балки аксинча, тилда қулайлик вазияти вужудга келади. Бу — интернационал ва миллий манфаатларни бирбири билан уйғун равишда қўшишга олиб келади.

Мазкур конференция миллатлараро алоқа воситаси бўлмиш рус тилини ўрганишда янги босқични бошлаб беради, чунки бутун ишнинг оғирлик марказини унинг қатнашчилари маъқуллаган амалий тадбирлар катта программасини рўёбга чиқариш соҳасига кўчиради.

П. Н. Федосеев конференция ташкилотчиларига, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, Ўзбекистон Фанлар академиясига, Ўзбекистон ССР министрликлари ва идораларига сахий меҳмондўстликлари учун ҳамда конференциянинг муваффақиятли ишлашига имкон берган жуда қулай шароитларни яратганликлари учун конференциянинг барча қатнашчилари номидан самимий миннатдорчилик изҳор этади.

Конференция иштирокчилари узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома қабул қилдилар.

Конференция ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, СССР маориф министри М. А. Прокофьев, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси А. А. Булгаков, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, КПСС Марказий Комитети бўлими мудирининг ўринбосари Г. С. Стрижов, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири Е. М. Кожевников, КПСС Марказий Комитетининг инструктори Л. И. Волинкина, қардош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг секретарлари: Қозоғистондан — С. Н. Имашев, Қирғизистондан — К. Н. Қулматов, Литвадан — Л. К. Шепетис, Тожикистондан — Г. Б. Бобосодиқова, Туркманистондан — М. М. Муллаева, Озарбайжон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. А. Гусейнов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, Р. С. Ашуралиев, М. Т. Турсунов, СССР Педагогика фанлари академиясининг президенти Б. Н. Столетов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти О. С. Содиқов, академик М. Б. Храпченко, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари З. Г. Новожилова, СССР министрларининг ўринбосарлари Н. С. Егоров, М. И. Журавлева, В. М. Коротов, К. Г. Ножко, СССР Давлат комитетлари раисларининг ўринбосарлари И. П. Коровкин, П. Д. Селиванов, маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг раиси Т. П. Янушковская, СССР Фанлар академияси рус тили институтининг директори Ф. П. Филин иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ МАШИНАЛАРИ КЎРГАЗМАСИ

24 май куни Тошкентда очилган Чехословакия кўргазмасида пойафзал ва кўнчилик фабрикалари учун асбоб-ускуна комплектлари, йигирув машиналари ва тўқимачилик станоклари, трикотаж буюмлар ишлаб чиқарувчи автоматлар намойиш қилинмоқда. ЧССР корхоналарида тайёрланган бу маҳсулотни «Инвеста» ташқи савдо бирлашмаси Совет Иттифоқига етказиб беришни таклиф этмоқда. Экспонатлар орасида заводлар учун асбоб-ускуна комплектлари бўлиб, улар асосий конвейерлардан, шунингдек ёрдамчи хизматлар учун асбоб-анжомлардан иборатдир.

Чехословакиянинг «Енгил саноат учун машиналар, асбоб-ускуналар» кўргазмаси 2 июнгача давом этади.

(ЎзТАГ).

ЖАМОАТЧИЛИККА ТАЯНИБ

Коммунистик партиямиз ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш, ҳар бир совет кишисида социалистик қонунларга ҳурмат ва юксак гражданлик туйғуларини тарбиялаш жиноятчиликни тугатиш учун курашнинг асосий йўлидир, деб таълим бермоқда. Бинобарин, кишиларни тарбиялаш ва уларни ишонтириш, арзимас жиноят қилгандан сўнг тўғри йўлни танлаб олган кишиларга ижтимоий таъсир чораларини қўлланиш муҳим аҳамиятга эгадир.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида ўтмишнинг таъмагирлик ва пораҳўрлик, ичкиликбозлик ва безорилик, меҳнат интизомини ва жамоат тартибини бузиш каби ярамас сарқитларига қарши мунтазам равишда ва шафқатсиз кураш олиб бориш, бу ишда сўз билан ишонтиришдан ҳам, қонуннинг қаттиқ кучидан ҳам фойдаланиш зарурлиги уқтирилган. Шу билан бирга аҳолининг барча группаларини меҳнат ва ахлоқий тарбиялаш бирлигини таъминлаш, бунинг учун партия, совет, жамоат ва хўжалик органларининг куч-ғайратини мувофиқлаштириш вазифаси қўйилган.

Ҳозирги вақтда ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш учун ташкилий, иқтисодий ва ғоявий-сиёсий чоралар кўрилмоқдаки, бу чоралар шаҳарлар, районлар, областлар ва меҳнат коллективларининг социал-иқтисодий ривожланиш планлари билан узвий қўшиб олиб борилмоқда. Меҳнат ва ижтимоий интизом масалалари социал-иқтисодий ривожланиш планларигагина киритилиб қолмай, шу билан бирга, меҳнат коллективларининг, ҳар бир меҳнаткашнинг социалистик мусобақа шартларига ҳам киритилмоқда. Бундан эса ҳуқуқ-тартибот бузилишига қарши кураш республикада умумхалқ курашига айланмоқда, деган хулосани чиқариш мумкин.

Кишиларни ҳуқуқий тарбиялаш жиноятчиликнинг олдини олишда энг муҳим омиллардан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Ҳозир давлат органлари ва ташкилотларидан ташқари бу иш билан 4,5 мингдан ортиқ меҳнат коллективларида ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш бўйича кенгашлар, деярли 1800 та жамоатчилик ва милиция таянч пунктлари, 36 та ўсмирлар билан ишлаш бўйича ихтисослаштирилган таянч пунктлари иш олиб бормоқда. Бундан ташқари ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш масалалари билан кўнгилли халқ дружиналарининг минглаб аъзолари, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг балоғатга етмаганлар иши бўйича, ичкиликбозликка қарши кураш бўйича ва бошқа доимий комиссиялари шуғулланмоқда.

Ана шу активларнинг катта армияси ўз ишларини партия, совет ва маъмурий органлар ҳамда жамоат ташкилотларининг ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш бўйича ишлаб чиққан комплекс планлари асосида олиб бормоқдалар. Бу ташаббусни 1972 йил декабрда Тошкент шаҳар Ленин районн ва пойтахт областининг Оққўрғон райони бошлаб берган эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган бу ташаббус кенг ёйилди ва ҳамма жойда амалий ишга айланди. Вақт ўтиши билан ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш бўйича комплекс планлар тузиш такомиллаштирилди, бойитилди ва ҳозирги вақтда бундай планларга ҳуқуқ-тартибот бузилишига олиб келувчи шарт-шароит ва сабабларни ўрганиш, аниқланган камчиликларни тугатишга қаратилган кенг тадбирлар киритилмоқда.

Жойларда комплекс планлар ишлаб чиқиш ва уларнинг бажарилиши устидан контрол қилишга амалий раҳбарлик қилиш учун партия комитетлари ҳузурида ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш бўйича координация кенгашлари тузиш тавсия этилди. Бу таклиф Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди. Ўтган йилнинг апрелидан бошлаб, аввал тажриба тариқасида республиканинг бир қанча район, шаҳар ва областларида, кейинчалик ҳамма ерда координация кенгашлари тузила бошланди.

Ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш бўйича барча ишларни мувофиқлаштириб борувчи бундай кенгашлар ҳар бир район, шаҳар ва областда жиноятларнинг содир бўлишига таъсир қилувчи иқтисодий, социал ва маданий омилларни, жиноятчилик динамикаси ва структурасини ўргана бошлади. Маъмурий органлар ва жамоат ташкилотларининг ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш соҳасидаги фаолияти чуқур таҳлил қилина бошлади. Бу эса ҳар бир маъмурий органнинг — жамоат ташкилотининг реал шарт-шароитлари ва имкониятларини ҳисобга олиб, ўтказиладиган тадбирларни планлаштириш имконини берди.

Комплекс план тугал ишлаб чиқилгач, координация кенгаши уни барча манфаатдор жамоат ва давлат ташкилотларига, сўнгра партия ва совет органларига топширади. Улар планни муҳокама қилиб, тасдиқлайдилар. Координация кенгаши комплекс планлар бажарилишини мунтазам назорат қилиб боради. Пландаги тадбирларнинг амалга оширилиши учун масъул бўлган кишилар қилинган ишлар тўғрисида кенгашга ҳисоб берадилар. Масалан, Андижон областининг Хўжаобод район партия комитети ҳузуридаги координация кенгашига райкомнинг иккинчи секретари А. К. Шамсуддинов раислик қилмоқда. Район ижроия комитети раисининг ўринбосари М. Қосимов унинг ўринбосаридир. Бу ерда сўнгги ярим йил ичида комплекс планга киритилган турли масалалар бўйича ўн тўрт хўжалик ва жамоат ташкилотлари раҳбарларининг ҳисоботи тингланди.

Жиззах область Пахтакор район партия комитети ҳузуридаги ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш бўйича координация кенгаши самарали иш олиб бормоқда. Бу кенгаш ҳар ойда ўз мажлисларида жамоатчилик ва милиция таянч пунктларини тузиш, ёзда болаларнинг бўш вақтини яхши ўтказишни ташкил этиш, ахлоқ тузатиш-меҳнат муассасаларидан қайтиб келган шахсларни ишга жойлаштириш, нотинч оилаларни аниқлаш ва улар билан иш олиб бориш ҳамда район комплекс планига киритилган бошқа масалаларни ҳар ойда кўриб борди.

Эндиликда координация кенгашлари фаолияти ўз самарасини бера бошлади: планга киритилган тадбирлар сифатли ўтказиладиган, ижрони текшириш мунтазам олиб бориладиган бўлиб қолди.

Буларнинг ҳаммаси республикада оператив вазиятни яхшилади. Ўтган йили 8 минг аҳоли пунктида, 7 минг меҳнат коллективида, 170 олий ва ўрта махсус ўқув юртларида, деярли 8 минг умумтаълим мактабларида, 70 дан ортиқ ҳунар-техника билим юртларида, 400 колхоз ва 340 совхозда биронта ҳам жиноят юз бермади. Тошкент, Гулистон, Наманган, Андижон, Термиз, Урганч, Нукус шаҳарларида, 17 та йирик саноат марказида, 83 та шаҳар ва қишлоқ районларида, жумладан Жиззах областидаги Пахтакор районида жиноятлар бирмунча камайди.

Кўриниб турибдики, ички ишлар органларининг партия, совет, жамоат ташкилотлари билан мустаҳкам ҳамкорликда олиб бораётган ишлари яхши натижа бермоқда. Қабул қилган қарорларимиз пухта ўйланган аниқ ташкилий чоралар билан мустаҳкамланса, ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш соҳасидаги ишларимиз янада яхшиланаверади.

Ҳ. ЯҲЁЕВ,
Ўзбекистон ССР ички ишлар министри.

РАСМИЙ АХБОРОТ

ВАГОНЛАРДАН САМАРАЛИРОҚ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

СССР ҳукумати темир йўл ҳаракат составидан фойдаланиш ва уни асраш учун моддий жавобгарликни ошириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиб, тегишли қарор қабул қилди.

Қарорда қайд этиб ўтилганки, юк жўнатувчи ва юкни қабул қилиб олувчи кўпгина министрликлар ва идоралар, шунингдек, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари темир йўлларда, денгиз ва дарё портларида ҳамда қурилаётган темир йўл линияларида вагонлардан фойдаланишни яхшилаш ва уларнинг бекор туриб қолишини қисқартиришга қаратилган барча зарур чораларни кўрганлари йўқ. Юк ортиш, юк тушириш ва маневр ишларини бажариш чоғида кўплаб вагонларнинг шикастланишига йўл қўйилмоқда, вагонларнинг юки тўлиқ бўшатилмаяпти ва улар ташиётган юкларнинг қолдиқларидан тозаланмаяпти.

Саноат корхоналари, ташкилотлар ва қурилишларнинг шох темир йўлларида вагонлар бекор туриб қолиши (обороти)нинг белгиланган нормаларига риоя этилмаётганлиги, юклар ташиш учун бир маромда келтириб берилмаётганлиги натижасида темир йўлларнинг юк ортиш ресурслари анча қисқариб кетмоқда. Бу ҳол халқ хўжалигининг юк ташишга бўлган эҳтиёжларини қондиришга салбий таъсир ўтказмоқда.

Шу муносабат билан СССР Министрлар Совети СССР министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари зиммасига 1979—1980 йилларда темир йўл станцияларида, идораларга қарашли корхоналар, ташкилотлар ва қурилишларнинг шох темир йўлларида вагонларнинг бекор туриб қолиши (обороти)ни белгиланган нормагача пасайтириш, юкларни ташиш учун бир маромда келтириб турилишини, юк ортиш учун вагонлар бир меъёрда бериб турилишини ҳамда юк ортиш ва тушириш ишлари сутка давомида ва ҳафтанинг ҳамма кунида бир маромда бажарилишини таъминлаш юзасидан тадбирларни амалга ошириш, шунингдек, ортиш, тушириш ва маневр ишларини бажариш вақтида шикастланган вагонларни созлаш учун зарур чораларни кўриш мажбуриятини юклади.

Темир йўллар министрлигига, Денгиз флоти министрлигига, юк жўнатувчи ва юкни қабул қилиб олувчи министрликлар ҳамда идораларга, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, Ленинград ва Одесса транспорт узелларининг, Электросталь саноат темир йўл транспорти корхонасининг, Челябинск области саноат ва темир йўл корхоналарининг илғор иш тажрибасини кенг оммалаштиришни, шу асосда транспорт воситаларидан фойдаланишни анча яхшилашга эришишни таъминлаш таклиф этилди.

Қарорда темир йўл ҳаракат составидан фойдаланиш ва уни асраш учун ҳамда планда белгиланган юкларнинг ташилишини вагонлар билан таъминлаш учун масъулиятни оширишга қаратилган бир қанча тадбирлар кўзда тутилган.

Темир йўл вагонларининг, айниқса, махсус вагонларнинг юк ортиш ва тушириш вақтида бекор туриб қолиши учун юк жўнатувчилар ва юкни қабул қилиб олувчиларнинг, денгиз ҳамда дарё портлари ва пристанларининг моддий жавобгарлиги оширилди. Вагонларнинг юк кўтариши (ҳажми)дан қониқарсиз фойдаланганлик учун юк жўнатувчиларнинг юкни қабул қилиб олувчилар олдидаги жавобгарлиги жорий этилди. Темир йўл линияларини қураётган корхоналар ва ташкилотларнинг вагонларни иш парки нормаларида кўзда тутилганидан ташқари ушлаб турганлиги учун жавобгарлиги ҳам белгиланди.

Эндиликда юк жўнатувчилар, юкни қабул қилиб олувчилар, шох темир йўлларининг эгалари темир йўлларнинг рухсатисиз ўзларининг ички юкларини ташишда жамоат парки вагонлари ва контейнерларидан фойдаланганлик учун жавобгар бўладилар.

Темир йўл вагонларига шикаст етказганлик учун моддий жавобгар бўлган корхоналар ва ташкилотлар қаторига денгиз ҳамда дарё портлари ва пристанлари ҳам киритилди.

Темир йўлларга тозаланмаган ҳаракат составини қайтарганлик учун юкни қабул қилиб олувчиларнинг, портлар ва пристанларнинг моддий жавобгарлиги оширилди.

Шу билан бирга, жумладан, юкларни ўз вақтида элтиб бермаганлиги учун, тозаланмаган вагонларни юк ортишга берганлик учун темир йўлларнинг ҳам жавобгарлиги анча оширилади. Юк ортиш ва тушириш жойларига вагонларни ўз вақтида етказиб бермаганлик ёки уларни ўз вақтида олиб кетмаганлик учун, вагонларни шох йўллардан қабул қилиб олишни кечиктирганлик учун, корхоналар ва ташкилотларга қарашли ёки улар ижарага олган вагонлар ва контейнерлардан ўзбошимчалик билан фойдаланганлик учун, порт яқинидаги станциялар юкларни бевосита кемалардан вагонларга ортиш учун вагонларни етказиб бермаганлиги ёки кечикиб етказиб берганлиги сабабли денгиз ҳамда дарё кемаларининг бекор туриб қолганлиги учун темир йўлларнинг моддий жавобгарлиги жорий этилди.

* * *

СССР Министрлар Совети «Нўхат етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш соҳасидаги қўшимча тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилди. Қарор халқ хўжалигининг шу экин донига бўлган эҳтиёжларини янада тўлароқ қондиришга қаратилгандир.

* * *

СССР Министрлар Совети бошқа бир қанча масалаларни кўриб чиқиб, тегишли қарорлар, шу жумладан:

— енгил саноатни ўсимлик экстракт хом ашёси билан таъминлашни яхшилаш тадбирлари тўғрисида;

— ишлаб чиқариш бирлашмалари (комбинатлар) ва саноат корхоналарининг Волжск автомобиль заводида қўлланилаётган ишлаб чиқариш, меҳнатни ташкил этиш, бошқариш ва иш ҳақи комплекс системасини жорий этишдан манфаатдорлигини кучайтириш тадбирлари ҳақида;

— геофизик ишлар учун замонавий рақамли сейсморазведка комплексларини яратиш ва ишлаб чиқаришни ўзлаштириш тадбирлари тўғрисида қарорлар қабул қилди. (ТАСС).

КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ИШ САВИЯСИ КУЧАЙСИН

23 май куни ВЦСПС Президиумининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съездининг касаба союз ташкилотларига партия раҳбарлиги ҳамда хўжалик ва маданий қурилишда уларнинг ролини ошириш тўғрисидаги қарорларини бажариш соҳасида Қарағанда область партия комитетининг иши тўғрисида»ги қарори асосида касаба союзларининг иш савиясини янада ошириш вазифалари муҳокама қилинди.

Мажлисда сўзга чиққан ВЦСПС раиси А. И. Шибаев, ВЦСПС Президиумининг аъзолари, касаба союзлари Марказий Комитетларининг, республика ва область касаба союзлари Советларининг раислари КПСС Марказий Комитетининг қарори касаба союзлари фаолиятини такомиллаштириш, бу фаолият касаба союзларининг совет жамиятидаги мавқеига, уларнинг ҳуқуқларига ва масъулият даражасига тўлиқроқ мос келиши тўғрисидаги партия ғамхўрлигининг янги ифодаси эканлигини таъкидладилар.

ВЦСПС Президиумининг ишида КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитонов иштирок этиб, нутқ сўзлади. ВЦСПС Президиумининг мажлисида КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Н. А. Петровичев ҳам қатнашди.

(ТАСС).

Кўплаб ёшлар ўз бахтини корхоналарда топмоқда. Улар меҳрибон мураббийлар қўлида ўзлари қизиққан касб-ҳунар сирларини пухта ўрганиб, шонли ишчилар синфи сафидан муносиб ўрин олаётирлар. Тошкентдаги экскаватор заводида шогирдлик машаққатларини мардона енгган ёшлардан анчагинаси бугунги кунда илғор ишчилар қаторида. Суратда: завод механика цехининг ёш ишчиларидан М. Ҳакимов ва Р. Қобилов. Улар ҳозир 1981 йил ҳисобига маҳсулот тайёрлашяпти.

А. Тўраев фотоси.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШ СУРЪАТИНИ ОШИРАЙЛИК

Республикамизнинг барча районларида озуқа жамғариш кун сайин авж оляпти. Тошкент областида ем-хашак тайёрлаш бўйича ихтисослаштирилган бригадалар, отрядлар ва бошқа бўлинмалар тузилганлиги иш суръатини янада оширишни таъмин этмоқда. Пойтахт областининг механизаторлари шу кунга қадар 35,3 минг гектар ердаги ўтни ўриб-йиғиб, 170 минг тонна хашак тайёрладилар. Бу планнинг учдан бирини ташкил қилади.

Қашқадарё областининг қишлоқ меҳнаткашлари ҳам озуқа жамғаришни уюшқоқлик билан олиб боришяпти. Бу областда беданинг биринчи ўрими қисқа муддатда тугалланди. Улар бу йил 1 миллион тонна озуқа жамғаришга қарор қилишган. Ҳозирга қадар 210 минг тоннадан ортиқ ем-хашак тайёрлаб қўйилди. Сурхондарё областининг хўжаликлари ҳам биринчи беда ўримини эрта муддатларда ўтказиб, сенаж бостириш планини бажариб қўйишди. Республикамиз бўйича 1150 тонна пичан ва сенаж тайёрланди. Бу планга нисбатан 21,5 процентни ташкил этади.

Шу билан бирга, ем-хашак жамғаришнинг дастлабки ҳафтасида бажарилган ишлар ҳажми шуни кўрсатадики, кўпгина район ва хўжаликларда техниканинг бир қисми бекор туриб қоляпти. Беда ва табиий ўтларни ўриб-йиғиб олишни ташкил этишда жиддий нуқсонлар бор. Озуқа тайёрлаш суръати паст. Жиззах областининг хўжаликлари бу йил 600 минг тонна дағал хашак жамғариш мажбуриятини олишган. Шу кунга қадар 36,4 минг тонна ем-хашак тайёрланди. Бу планга нисбатан 6 процентни ташкил қилади, холос. Самарқанд, Сирдарё, Бухоро областларининг хўжаликлари ҳам ем-хашак тайёрлаш планини 13-15 процент бажардилар. Бу областларда, шунингдек, Наманган, Андижон ва Фарғона областларида жамғарилган ем-хашак ва сенаж ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кам. Ромитан, Булунғур, Оқдарё, Пайариқ, Пастдарғом районларида ҳанузгача беданинг ярми ўриб олинмаган. Бу районларда ем-хашак тайёрлаш социалистик мажбуриятлари 1—11 процент бажарилган, холос.

Республикамизнинг бир қатор хўжаликлари беданинг иккинчи ўримини бошлаб юборишди. Ҳолбуки, Қўрғонтепа, Олтинкўл, Андижон, Хўжаобод, Дўстлик, Фориш ва Нурота районларида бедапояларнинг учдан бир қисмида ҳанузгача биринчи ўрим ўтказилмаган. Бу районларда дағал хашак тайёрлаш топшириғи 2—6 процентдан ошмайди. Бухоро, Навоий, Зомин, Қўшработ, Советобод ва бошқа бир қатор районларда ҳам озуқа жамғариш суст боряпти. Агар иш суръати оширилмаса, ҳосилнинг бир қисми қўлдан берилади, унинг сифати ва тўйимлилиги пасайиб кетади.

Кўпгина районларда шу кунга қадар бедани сунъий қуритиб, витаминли ўт талқони ва донадор озуқа ишлаб чиқаришга киришилмаган. Андижон, Наманган, Самарқанд ва Сурхондарё областларида АВМ ва ОГМ агрегатларининг кўп қисми бекор турибди. Қорақалпоғистон АССР, Жиззах ва Фарғона областларида ҳам бу тўйимли озуқани ишлаб чиқариш бошланмаган.

Колхоз ва совхозларнинг, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари ўрим-йиғим техникасидан, транспорт воситалари ва бошқа агрегатлардан унумли фойдаланиш устидан назоратни кучайтиришлари зарур. Озуқа тайёрловчи ҳар бир бригаданинг унумли ишлашига эришмоқ керак. Ем-хашак тайёрлашни конвейер усулида ташкил қилиш, имкони борича кўпроқ озуқа жамғаришни таъмин этиш шу кунларда айниқса муҳимдир. Беданинг ҳар бир ўримини қисқа муддат ичида ўтказиб, ҳар 25—30 кундан кейин беда гуллай бошлагунга қадар навбатдаги ўримга киришиш зарур.

Бу йил чорвадорлар олдига гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ўтган йилдагига нисбатан анча кўпайтириш вазифаси қўйилган. Бу хўжаликларнинг раҳбарларидан ва район партия ташкилотларидан масъулиятни янада чуқурроқ ҳис этиб иш олиб боришни талаб этади. Озуқа жамғариш қандай бораётганлиги оператив равишда назорат қилиб турилиши, ўзаро социалистик мусобақани авж олдириш, икки-уч йилга етадиган озуқа тайёрлашга аҳд қилиб, унумли меҳнат қилаётган илғор хўжаликларнинг тажрибасини кенг ёйиш айниқса муҳим. Ҳар бир хўжаликда пичан, сенаж, витаминли ўт талқони тайёрлаш суръатини ошириш резервларидан тўлиқроқ фойдаланишга, чорва молларни ёз ойларида кўк озуқа билан боқиб, маҳсулдорлигини оширишга алоҳида эътибор бериш керак.

БУГУН АНДИЖОНДА МЕДИЦИНА ДЕОНТОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЧИЛАДИ

МУОМАЛА ВА МУОЛАЖА

Шифокор қабулига бемор кириб келди. У республиканинг олис районларидан бирида яшайди. Медицинадан яхши хабари бўлмаган яқин таниши ёки юқори малакага эга бўлмаган ёш шифокор унинг дардини бир оз бўрттириб гапирди. Ўша куни тунни уйқусиз ўтказган хаста мана бугун шаҳардаги таниқли шифокор ҳузурига маслаҳат олиш учун келди. Навбатда ўтирибди-ю хаёли паришон. Бу ерда унга нима дейишар экан?

Агар шифокор беморни ўрнидан туриб илиқ қаршн олса, унинг дарди ҳақида дўстона суҳбатлашса (врачлик қасамёдига амал қилган ҳолда), фойдали маслаҳатларини босиқлик билан содда қилиб тушунтириб берса, бемор кўнгли тоғдай кўтарилиб, тезда соғайиб кетишига имкон беради. Хастанинг ўша шифокорга нисбатан меҳри ортади, қишлоғига қайтиб боргач, унинг номини достон қилади. Борди-ю таниқли шифокор бемор билан яхши муомала қилмай, унинг гапларига, дардига лоқайд қараб, кўнглига ботадиган гаплар айтса-чи? У вақтда шифокорнинг гаплари бемор учун дард устига чипқон. Аҳволини оғирлаштириб қўяди. Баъзилар шу зайл юрак ва асаб хасталигига чалиниб ҳам қолишлари мумкин.

Одатда ўйламасдан айтилган ножўя сўз кишига ёмон таъсир этади. Асаб бузилади, руҳий ҳолат ва кайфият ўзгариб, кишининг ишчанлиги ва иш қобилияти пасайиб кетади. Шунинг учун баъзи кишилар ҳеч нарсага қўлим бормаяпти, дейишади. Бир оғиз ширин сўз эса кишига қувонч бахш этади, унинг кайфиятини кўтариб, ғайратига-ғайрат қўшади.

Беморлар таҳсинига сазовор бўлаётган, ҳар бир сўзи дармон бўлаётган шифокорлар республикамизда кўп. Профессорлардан С. Аъзамхўжаев, У. Мираҳмедов, И. Мусабоев, Ў. Орипов, Ю. Отабеков, М. Ҳамидова ва бошқалар шулар жумласидандир. Беморлар билан яхши муомалада бўлиш, улар қалбига йўл топа билиш, дардига сўз билан малҳам бўлиш совет шифокорларининг бурчидир. Бу фазилатлар КПСС Марказий Комитетининг идеология соҳасида яқинда қабул қилган қарорида ҳам алоҳида таъкидлаб ўтилган. Партия-ҳукуматимизнинг ана шу қарорига жавобан республика соғлиқни сақлаш муассасаларида ҳам қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, медицина ходимлари касаба союзи республика комитети ҳамда Андижон давлат медицина институти биргаликда 25—26 майда Андижон шаҳрида «Медицина деонтологияси вазифалари»га бағишлаб илмий-амалий конференция ўтказадилар. Ана шу илмий анжуманда юқорида айтиб ўтилган масалалар муҳокама этилади.

Конференцияда республика областларининг намояндалари, шунингдек, Москва ва бошқа шаҳарлардан келган мутахассислар доклад қиладилар. Жами 40 дан ортиқ, шу жумладан, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри С. О. Ориповнинг «Ҳозирги замон шароитида медицина деонтологиясининг вазифалари», профессор Р. А. Каценовичнинг врач иш фаолиятида деонтология аҳамияти ҳақидаги докладлари тингланади. Конференцияда беморларни сўз билан даволашдаги янги вазифалар белгилаб олинади.

А. ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг даволаш ва профилактика ёрдами кўрсатиш бош бошқармасининг бошлиғи.

«КОСМОС»ЛАР УЧИРИЛДИ

1979 йил 23 май куни Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдошлари «Космос-1100» ва «Космос-1101» учирилди. Йўлдошлар битта учирувчи ракета билан орбитага чиқарилди. Йўлдошларда илмий аппаратлар ўрнатилган, шунингдек, орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радио системалар ва приборлар ҳамда илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турадиган радиотелеметрик системалар ҳам бор.

Программада кўзда тутилган илмий тадқиқотлар бажарилиб бўлди.

(ТАСС).

Бригадаларни йириклаштириш ва нарядсиз ишлаш тажрибасидан

ОЙДИН ЙЎЛ

Наманган областининг пахтакорлари КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорларини бажара бориб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан арзон ҳамда юқори сифатли маҳсулот олишга эришмоқдалар. Ўтган йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра область КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Бундай муваффақиятга областда бригадаларни йириклаштириш, хўжалик ҳисобида ишловчи комплекс механизациялашган звенолар ташкил қилиш ҳамда чигитни уяларга аниқ ташлайдиган сеялкаларда экиш, меҳнатга нарядсиз ҳақ тўлашни кенг жорий этиш туфайли эришилмоқда. Пахтачиликда қўлланилаётган прогрессив методларни қисқача изоҳлаб, обкомнинг биринчи секретари ўртоқ М. К. Камолов шундай деди:

— Ҳар бир янгиликнинг ижодкори, ташаббускорлари бўлади. Деҳқончиликда звено усулини такомиллаштириш, бригадаларни йириклаштиришда дастлаб бирмунча қийинчиликлар бўлди. Энг муҳими — бу усул одамлар психологиясига сингдирилди, ҳаёт синовидан ўтди. Буларнинг ҳаммаси маъмурий-бошқарув аппаратига сарфланадиган катта-катта харажатларни тежаб қолишга, ўрта бўғин кадрларининг сифат составини яхшилашга, ерга бўлган эгалик ҳиссини кучайтиришга, техникадан, ўғитдан, ёнилғи-мойлаш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланишга, маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳамда сифатини кўтаришга имкон бермоқда.

Бригадаларнинг йириклаштирилиши экин майдонларини яхлитлаштиришга олиб келди. Эндиликда пахтачиликда комплекс механизацияни жорий этишга кенг йўл очилмоқда. Ўтган хўжалик йилида ҳар гектар ердан ўртача 34,1 центнердан юқори сифатли, арзон пахта етиштирилди. Бошқа турдаги экинлар ҳосилдорлиги ҳам кўтарилди. Областда бир центнер пахта етиштириш учун 29,2 киши-соати сарфланди. Меҳнат унумдорлиги 4 процент ўсди. Колхоз, совхозларнинг пул даромади 365,1 миллион сўмни ташкил этди ёки кўзда тутилганидан 76 миллион сўм кўп даромад қилинди.

Область коммунистлари, барча меҳнаткашлари эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш ҳамда кўпайтириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Белгиланган тадбирларга кўра, беш йилликнинг тўртинчи йилида меҳнат унумдорлиги 10 процент кўтарилади, маҳсулот таннархи 15 процентга арзонлашади. Асосий майдонларга чигитни уяларга аниқ ташлаб кетадиган сеялкаларда экиб, яганалаш учун сарф-харажатларни камайтириш, ғўзани механизмлар ёрдамида чеканка қилиш, ялпи ҳосилнинг 75 процентини машиналарда териб олиш ҳисобига қўшимча равишда 80 миллион сўм фойда олиш кўзда тутилмоқда.

Ҳозирги вақтда ўтган йилги 1260 пахтачилик бригадаси ўрнида йириклашган 1004 та бригада ишлаб турибди. Уларнинг составида 2840 та хўжалик ҳисобида ишловчи комплекс механизациялашган звенолар фаолият кўрсатмоқда. Шуниси характерлики, бригада бошлиқларининг 85 процентини олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган КПСС аъзолари ташкил қилади. Звено бошлиқларининг 90 процентдан кўпроги ишчан ва тадбиркор механизаторлардир. Механизаторлар — қишлоқда марказий фигура бўлиб, ерни экишга тайёрлашдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган юмушларнинг ҳаммасини бажаради. Бригада ва звеноларнинг 60 процентдан кўпроғида меҳнатга ҳақ тўлашнинг прогрессив усули — нарядсиз ишлаш формаси жорий этилган.

Учқўрғон районидаги «Ҳурмат Белгиси» орденли Ленин номли совхозда 70 та нарядсиз звено бор. Улар чигитни кенг қаторлаб, уялаб экишда катта тажриба тўплаган. Звено нарядсиз ишлаганда табелчиларга мутлақо ҳожат қолмайди. Бу усулнинг ўзига хос афзалликлари тўғрисида совхоз директори Ф. Турсунов шундай ҳикоя қилади:

— Бригадаларнинг йириклаштирилиши ишлаб чиқаришни марказлаштириш, пул маблағларидан, техникадан, ўғитдан, ер-сувдан интенсив фойдаланиш имкониятини берди. Ҳозирги вақтда бригадаларнинг ер майдони ўртача 180—200 гектарга тўғри келади. Илгариги майда бригадалар давридаги шоҳариқлар, ортиқча уватлар, қатнов йўллари бузиб ташланди. Ана шулар ҳисобига пахта майдонлари салкам 100 гектарга кенгайди. Дала ишларини машина-механизмларда бажаришга кенг имконият яратилди.

Совхозда бултур бир ишловчи ҳисобига ўртача 5200 сўмлик маҳсулот етиштирилган бўлса, бу йил 6000 сўмга етказилади. Хўжаликда бошқарув аппаратини такомиллаштириш ҳисобига 90 дан ортиқ киши бошқа ишларга кўчирилди ёки 148 минг сўм тежаб қолинди. Меҳнат унумдорлиги 5.2 процент ўрнига 7,5 процент кўтарилди. Рентабеллик 60 процентдан ошиб кетди. Заршунослар бу йил ҳосилдорликни гектар бошига 40,5 центнерга етказиш, давлатга 15,6 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Чигит экиш энг яхши агротехника муддатларида ўтказилди, ғўза парвариши, озиқлантириш ўз муддатларида сифатли олиб борилаётир.

Учқўрғон райони партия, совет ташкилотлари хўжаликка раҳбарликни янада такомиллаштириш, ўрта бўғин кадрларининг сифат составини яхшилашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Бу ердаги хўжаликларда ўтган йили 204 та бригада бор эди. Улар йириклаштирилиб, 77 тага келтирилди. 380 та комплекс механизациялашган звенолар ташкил қилинди. Бу тадбирнинг иқтисодий самараси салкам 400 минг сўмни ташкил қилади. Қувончли томони шундаки, бригадаларни йириклаштириш билан ерларни яхлитлаштиришга кенг йўл очиб берилди. Пайкаллар ўртасидаги катта танали тут дарахтларини кўчириш, ташландиқ бўлиб ётган шағалли ерларга тупроқ ётқизиш ҳисобига район бўйича пахта майдонлари 500 гектарга кенгайди. Буни «Учқўрғон», «Ленинград», Ленин номли хўжаликлар мисолида яққол кўриш мумкин. Учқўрғонликлар деҳқончиликда прогрессив усулларни кенг жорий этиш билан она-Ватанга 65 минг тонна пахта етказиб бериш, ҳосилдорликни бир йилдаёқ 5.3 центнерга кўтариш мажбуриятини олганлар.

Яқинда область партия комитети КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида қишлоқ хўжалигида меҳнатни илмий ташкил этиш ва пахтачиликни комплекс механизациялаш чоралари тўғрисида қўшимча тадбирларни ишлаб чиқди. Асосий вазифа — беш йилликнинг тўртинчи йили ва умуман беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун меҳнат ҳамда моддий ресурслардан, ички резерв ҳамда имкониятлардан омилкорлик билан фойдаланишдан иборатдир.

Яшил далаларда меҳнат симфонияси янграмоқда. Область меҳнаткашлари бу йил камида 480 минг тонна пахта ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришга азму қарор қилганлар. Партия ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги мутахассисларининг, барча деҳқонларининг диққат-эътибори ана шу юксак марраларни муваффақиятли эгаллашга қаратилган.

Наманган деҳқончилигида бригада, табелчи ва бошқа ортиқча штатлар қисқариб бораётганидек, чигитни аниқ миқдорда экиш туфайли «яганалаш» деган термин ҳам кун тартибидан чиқариб юборилмоқда. Бу йил биринчи марта дастлабки 100 минг гектар майдонда яганалаш ўтказмаслик кўзда тутилмоқда.

Пахта — бу гўшт, сут демакдир. Чорвадорлар олдида янги уфқлар очиляпти. Областда пахта-беда алмашлаб экиш схемасига ўтиш ҳам тугалланмоқда. Шунинг учун ҳам бу йил гўшт, сут етиштиришни 22—25 процент, тухумни 35—40 процент кўпайтириш тадбирлари ишлаб чиқилиб, изчил амалга оширилмоқда. Чорвачиликни концентрациялаш, ихтисослаштириш кенг йўлга қўйилмоқда.

Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари бутун кучларини, ишлаб чиқариш резервларини беш йилликнинг тўртинчи йили учун белгиланган юксак марраларни эгаллашга сафарбар этмоқдалар. Барча оммавий-сиёсий ишлар далаларга кўчирилди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Советининг «1979 йилги ҳосилни йиғиштириб олиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлаш ҳамда 1979—1980 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги қарори чуқур ўрганиб чиқилмоқда, унинг тўла-тўкис бажарилишини таъминлаш юзасидан конкрет ишлар қилинмоқда.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида илғор усуллар, прогрессив методларни кенг жорий этиш ҳар бир колхозчи, совхоз ишчисининг шон-шараф иши, муқаддас бурчи бўлиб қолди. Асосий вазифа — мамлакатга ҳар қачонгидан кўп, сифатли ва арзон пахта етказиб беришни таъминлашдир. Бу эзгу ният йўлида фидокорона меҳнат қилинаётир.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҲУҚУҚИЙ ИШЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

23 май куни Москвада ўз ишини тугатган кенгаш СССР Конституциясига ҳамда КПСС Марказий Комитетининг «Иркутск область партия ва совет органларининг КПСС XXV съезди қарорлари асосида саноат корхоналарида, қишлоқ хўжалиги ва қурилишда ҳуқуқий хизмат бўлими ролини ошириш борасидаги иши тўғрисида»ги қарорига мувофиқ ҳуқуқий ишларни янада такомиллаштириш масалаларига бағишланди.

СССР юстиция министри В. И. Теребилов докладида ва музокаралардаги нутқларда ҳуқуқий ишларни ташкил қилиш ва такомиллаштириш ҳамда юридик хизматни мустаҳкамлаш, юрист кадрлар тайёрлаш масалалари кўтариб чиқилди. Тажриба алмашиш ва мазкур масалалар юзасидан ишлаб чиқилган тавсиялар давлат интизомини, шартнома ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, социалистик мулк сақланишини таъминлашда ҳуқуқий воситалардан кенг қўламда фойдаланишга кўмак беради.

Наманган районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари 789 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 42 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Пахта далаларида юксак мажбуриятга яраша меҳнат қилинмоқда. Эргашбой Раҳимов бригадасида эса ғўзаларга иккинчи комплекс ишлов бериш ниҳоясига етказилмоқда. Бу ишда бригаданинг илғор механизатори Олимжон Аҳмаджонов пешқадамлик қиляпти. У кунига 6—7 гектар майдондаги ғўза қатор ораларига ишлов беряпти.

П. Акбаров фотоси.

ПЛАНЕТАМИЗДА

БУГУН — АФРИКА ОЗОДЛИГИ КУНИ

КУРАШАЁТГАН ҚИТЪА

Замбиянинг пойтахти Лусака шаҳрида улуғвор бир ҳайкал савлат тўкиб турибди. Унда кишанларни парчалаётган африкалик тасвирланган. Бу курашаётган қитъа — Африка рамзи.

Ҳа, Африка курашмоқда. Бу кураш неча асрлар бўйи давом этиб келди ва ҳамон давом этмоқда. Империализм ва мустамлакачилик қасрларини ларзага келтирган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг акс садоси Африка қитъасига ҳам етиб борди. «Улуғ Октябрь революцияси, — деб ёзган эди мустамлакачи қотиллар ўқидан халок бўлган Африканинг содиқ фарзанди Амилкар Кабрал, — фақат Россия халқлари ҳаётинигина ўзгартиргани йўқ. У миллионлаб мазлумларга революцион кураш йўлини кўрсатиб берди, бутун ер юзида миллий озодлик ҳаракатининг ривожланишига имкон яратди».

Олтмишинчи йиллар Африка халқларининг миллий озодлик кураши тарихига зарҳал ҳарфлар билан ёзилди. Бу даврга келиб бутун Африка бўйлаб мустақиллик учун кураш бўрони кўтарилди. Қора қитъа харитасида бирин-кетин янги мустақил давлатлар пайдо бўла бошлади. 1963 йилда Африка Бирлиги ташкилоти тузилди. Ана шу ташкилотнинг Эфиопия пойтахти Аддис-Абебада ўтказилган 1-конференциясида империализм ва мустамлакачиликка қарши кураш программаси қабул қилинди. Ҳаракат программаси имзоланган кун — 25 май Африка халқлари тарихида унутилмас кун бўлиб қолди ва у ҳар йили Африка озодлиги куни сифатида бутун жаҳон жамоатчилиги томонидан кенг нишонланиб келмоқда.

1963 йилнинг 25 майидан буён 15 йилдан зиёдроқ вақт ўтди. Шу давр ичида Африка харитасида жуда кўп ўзгаришлар содир бўлди. Ўша пайтда Аддис-Абебадаги Африка уйи пештоқида 30 мустақил давлат байроғи ҳилпираб турарди. Ҳозир бу байроқларнинг сони 49 тага етди.

Африка харитасида 49 мустақил давлатнинг пайдо бўлиши — Африка халқларининг сиёсий озодлик учун курашдаги улкан муваффақиятларининг ёрқин далилидир. Лекин сиёсий мустақиллик ҳар томонлама ривожланиш учун қулай шарт-шароитлар яратиб берувчи омил, холос. Улар мустамлакачилик асоратидан қанчалик тез қутулсалар, тараққиёт ўзанига шунчалик тез тушиб олиш мумкинлигини африкаликларнинг ўзлари ҳам яхши тушуниб етмоқдалар.

Бутун Африка бўйлаб капиталистик дунё экономикасига анъанавий қарамликдан қутилишга интилиш кучаймоқда. Кўпгина Африка мамлакатларида қурғоқчиликдан зарар кўриб келган кўчманчи қабилаларни ўтроқ ҳолга ўтказиш, деҳқончилик билан шуғулланиш учун имкониятлар яратиб бериш ҳаракати яхши натижалар беряпти. Танзания, Бенин, Сомали, Эфиопияда саводсизликни тугатиш сари оммавий юриш бошланди. Хорижий ва йирик миллий капиталнинг фаолият доираси қисқартирилмоқда, халқ хўжалигининг муҳим объектлари ва тармоқлари национализация қилинмоқда, улар базасида давлат секторлари ташкил этилмоқда. Бу жараён Африканинг мустақилликка эришган қарийб барча мамлакатларини қамраб олмоқда.

Танзания, Конго Халқ Республикаси, Эфиопия, Гвинея, Мозамбик, Ангола ва қитъанинг бошқа кўпгина мамлакатларида ер ислоҳотлари ўтказилмоқда, деҳқонлар ишлаб чиқаришнинг коллектив формасига ўтмоқдалар. Меҳнаткашлар ишлаб чиқаришни бошқаришга, соғлиқни сақлаш ва маорифни ривожлантиришга, миллий маданиятни ўстиришга жалб этилмоқда.

Африка озодлик кунини ана шундай ютуқлар билан нишонламоқда. Африка халқларининг қитъанинг тўла озод бўлиши йўлида, социал ва иқтисодий тараққиёт учун кураши зое кетмади. Бугунги кунда мустақил Африка овози халқаро майдонда янада салмоқли янграмоқда. Африка давлатлари кўпчилигининг империализмга, мустамлакачиликка қарши сиёсати, уларнинг биргаликда капиталистик дунё билан тенг ҳуқуқли иқтисодий муносабатлар учун, ўз табиий бойликларини асраш учун кураши, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан алоқаларни кенгайтиришга интилиши халқаро майдонда Африка мавқеини мустаҳкамламоқда, обрў-эътиборини оширмоқда.

Лекин Африкада мустамлакачиликнинг қора доғлари ҳали тўла тугатилганича йўқ. Қитъанинг жанубий қисмида озодлик ва мустақиллик учун кураш давом этяпти. Намибия ва Зимбабве ватанпарварлари Африка озодлиги кунини жанг майдонларида нишонлаяптилар. Улар ўз ватанларининг Африкадаги мустақил давлатлар сафидан ўрин олишига қатъий ишонч билан жанг қилмоқдалар.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ДИЁРИДА САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

ПРАГА. 23 май. (ТАСС махсус мухбирлари). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал бугун йирик саноат маркази Пльзень шаҳрига келдилар, бу ерда В. И. Ленин номли «Шкода» машинасозлик комбинатини бориб кўрдилар. Корхонанинг ишчи ва хизматчилари олий даражали меҳмонни самимий табрикладилар. Совет ҳукуматининг бошлиғи ядро реакторлари ишлаб чиқарадиган янги завод билан танишди, цехларда бўлди, ишчилар билан самимий суҳбатлашди.

«Шкода» комбинати ҳар хил машиналар ва асбоб-ускуналар ишлаб чиқаради. СССР унинг маҳсулотини сотиб олаётган энг катта мамлакат ҳисобланади.

Тушдан кейин А. Н. Косигин билан Л. Штроугал Пьештяни шаҳрига келдилар. Уларни ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари — Словакия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари И. Ленарт ва Словакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Раиси П. Цолотка кутиб олдилар.

Ясловск-Богуницада Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилган атом электростанциясида АЭС қурувчилари ва фойдаланувчиларнинг 440 мегаватт қувватга эга бўлган биринчи энергия блоки ишга туширилишига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Митинг иштирокчилари Л. Штроугал билан А. Н. Косигин нутқларини самимий кутиб олдилар. Совет ҳукуматининг бошлиғи митинг иштирокчиларининг қарсаклари остида АЭС коллективига Коммунистик партиянинг ташкилотчиси ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин портретини тақдим қилди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ва ЧКП Марказий Комитети Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак номига якдиллик билан қабул қилинган мактубда тантанали йиғилиш иштирокчилари Чехословакияда ривожланган социалистик жамият қуриш учун куч-ғайратимизни аямай сарфлаймиз ва ЧССР билан СССР ўртасида дўстлик ва қардошларча ҳамкорликни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшамиз, деб ваъда бердилар.

А. Н. Косигин, Л. Штроугал, И. Ленарт ва П. Цолотка кечқурун баланд Татра тоғида жойлашган Попрад шаҳрига келдилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **БЕРЛИН.** ГДРнинг жанубидаги Маркерсбахда қурилаётган республикадаги энг йирик гидроэлектростанцияда олти турбинадан биринчисини синаб кўришга киришилди. Ана шу йирик энергетика объектини барпо этишда ГДР, Польша, Совет Иттифоқи ва Чехословакия вакиллари қатнашмоқдалар. Республика Маркерсбахдаги гидроэлектростанциядан электр энергиясини ўзининг 30 йиллик юбилейи арафасида — шу йилнинг октябрь ойида ола бошлайди.

● **БАЙРУТ.** Туркия ҳукумати фаластинлик араб халқининг миллий ҳуқуқларини таъминлаш Яқин Шарқдаги можарони бартараф этишнинг негизидир, деб ҳисоблайди. Туркия ташқи ишлар министри Г. Окчум Ливандаги ҳафталик «Манди морнинг» нашрининг мухбири билан суҳбатда ана шу гапни айтди. У Исроил босиб олинган араб территорияларидан, шу жумладан, Қуддуснинг араблар яшаб турган қисмидан чиқиб кетиши лозим, деб таъкидлади.

● **ЛУАНДА.** Жанубий Африка Республикаси ҳарбийлари Ангола Халқ Республикасига қарши яна агрессия қилдилар. Республика мудофаа министрлигининг бу ерда тарқатилган баёнотида ана шу ҳақда гапирилади.

Баёнотда бундай дейилади: Жанубий Африка Республикасининг қўшинлари 19 май эрталаб Намибия чегарасидаги Калаи аҳоли пунктини тўпга тутдилар. Тўпга тутгандан кейин Жанубий Африка Республикасининг қўшинлари авиация мадади билан Ангола территориясига бостириб кириб, чегара постига ҳужум қилдилар. Мукусо аҳоли пункти яқинида ҳам Ангола чегараси бузилди. Ирқчилар бу ерда Луэнге шаҳри томон ичкарига кириб бордилар.

● **ВАШИНГТОН.** АҚШ давлат секретари С. Вэнс Ғарбий Европага ва Яқин Шарққа икки ҳафталик сафарга жўнаб кетди. У Европа қитъасида Англия, Италия, Испания ҳукуматларининг бошлиқлари билан музокара олиб боради, шунингдек, НАТО кенгашининг Гаагадаги ҳар йилги сессиясида қатнашади. У Яқин Шарқда бўлган чоғида Миср президенти Садат ва Исроил бош министри Бегин билан учрашади ҳамда Қоҳира билан Тель-Авив ўртасида музокараларнинг янги даврасн бошланишида ҳозир бўлади.

● **ТОКИО.** Японияning тараққийпарвар ўқитувчилари ўз ҳуқуқлари учун олиб борган қаттиқ курашда ғалабага эришдилар. Маориф ходимларининг ва Япониядаги барча демократик кучларнинг тазйиқи остида Хоккайдо оролининг маъмурий маркази — Саппоро округ суди префектура маъмурларининг ўқитувчилар забастовка ўтказганликлари учун уларни таъқиб этишларини қонунга хилоф ҳаракат деб ҳисоблади. Ўқитувчилар ўзларининг бу ҳуқуқларидан Америка оккупацияси давридаёқ маҳрум этилган эдилар. Ўшандан буён ҳукумат ўқитувчиларнинг забастовкаларини «ғайри қонуний» деб эълон қилиб, стачка ҳаракати қатнашчиларига қарши репрессиялар ўтказиб келмоқда.

ВЕНГРИЯ АЗИЗ МЕҲМОНЛАРГА МУШТОҚ

БУДАПЕШТ. 23 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегациясининг ВХРга расмий дўстлик визити билан бориши тўғрисидаги хушхабарни венгер меҳнаткашлари зўр қувонч ва мамнуният туйғуси билан кутиб олдилар.

— Венгер халқи Л. И. Брежнев Венгрия Халқ Республикасининг қалин дўсти эканини билади ва СССРнинг атоқли партия ва давлат арбоби, тинчлик учун оташин курашчи билан бўладиган янги учрашувдан астойдил қувонади, — деди Венгрия—Совет дўстлиги жамиятининг бош секретари Мария Надь ТАСС мухбирига. — Икки социалистик мамлакат партия ва давлат раҳбарларининг олий даражадаги учрашувлари муштарак мақсадга эришиш — ривожланган социалистик ва коммунистик жамият қуриш йўлида қудратли омил бўлиб қолади. Бу визит ВХР билан СССРнинг қардошларча дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги муҳим босқич бўлиши ҳам шубҳасиз.

Чепель металлургия ва машинасозлик комбинати — Венгрия ишчилар синфининг мактабидир. Цехлардан бирида биз социалистик меҳнат бригадасининг бошлиғи, коммунист Шандор Дьеркеш билан суҳбатлашдик.

— Бу — Венгрия ишчилар синфи учун, республиканинг барча меҳнаткашлари учун жуда қувончли хушхабардир, — деди у. — Совет Иттифоқилик азиз дўстларнинг мамлакатимизга. «Қизил Чепель» меҳнатчилари ҳузурига расмий дўстлик визит билан келишини эшитиб айниқса хурсанд бўлдик. Л. И. Брежнев Чепелнинг фахрий ветеранидир. У комбинатимиз коллективи ҳузурида неча марталаб меҳмон бўлган. Унинг сидқидиллиги ва самимияти, одамохуилиги ва давлат арбобига хос донишмандлиги ишчилар қалбига чуқур ўрнашиб қолган. Биз қардош совет халқига нисбатан меҳр-муҳаббатимиз ва иззат-ҳурматимизни СССРга юбориш учун тайёрланаётган ҳар бир буюмга сингдираяпмиз. Биз порлоқ келажак йўлини очиб бораётган совет кишиларининг улуғвор зафарларига қойилмиз. Коммунистлар ва бутун венгер халқи Совет партия-ҳукумат делегациясининг келишини, ўртоқ Л. И. Брежнев билан бўладиган янги учрашувни муштоқлик билан кутмоқдалар ва бу визит иккала мамлакат халқлари қардошларча бирлигининг яққол намойиши бўлади, деб комил ишонч билдирмоқдалар.

ЛОНДОНДА СССРНИНГ МИЛЛИЙ ВИСТАВКАСИ

ЛОНДОН, 24 май. (ТАСС). Кеча бу ерда СССРнинг миллий виставкаси иш бошлади, бу виставка «Ҳамкорлик орқали тинчлик ва тараққиётга эришайлик» шиори остида ўтмоқда. Виставкага келган дастлабки томошабинлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг мактуби билан ғоят эътибор бериб танишдилар.

СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев виставкани очиб, Л. И. Брежневнинг мактуби совет раҳбарларининг тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш йўлида Буюк Британия билан ўзаро манфаатли ҳамкорликни бундан буён ҳам ривожлантиришга қаттиқ бел боғлаганликларини кўрсатувчи янги далилдир, деб таъкидлади. У СССРнинг миллий виставкаси совет ва инглиз халқлари ўртасидаги яхши ҳамжиҳатлик ишига ҳисса бўлиб қўшилади, деб умид билдирди.

Буюк Британиянинг савдо министри Ж. Нотт бу виставка инглизларга совет кишиларининг экономика, маданият ва бошқа соҳалардаги ютуқлари билан танишиш имконини беради, деб уқтирди. У экспозиция зўр қизиқиш уйғотади ва томошабинлар уни самимий кутиб оладилар, деб ишонч билдирди.

Виставкани очиш маросимида Англиянинг таниқли сиёсий арбоблари, савдо-саноат доиралари ва жамоатчилигининг вакиллари, шунингдек, СССРнинг Буюк Британиядаги элчиси Н. М. Луньков ҳозир бўлдилар.

ЯНГИ АГРЕССИЯГА ҲОЗИРЛИК КЎРМОҚДАЛАР

ТОКИО

Япониянинг демократик жамоатчилиги Токиога «дўстлик визити» билан келган Умумхитой халқ вакиллари мажлиси доимий комитети раисининг ўринбосари Ляо Чэнчжининг берган баёнотидан дарғазаб бўлди. У Вьетнам Социалистик Республикаси шаънига яна дўқ-пўписалар қилди.

Япон коммунистларининг «Акахата» газетаси ёзганидек, бу баёнот Хитой сиёсати агрессив гегемончилик характерда эканлигини яна бир бор намойиш қилди. Дэн Сяопиннинг Вьетнамнинг «яна адабини бериб қўямиз» деб бир неча марта қилган дўқ-пўписалари ва Ляо Чэнчжининг ҳозирги баёноти, деб ёзади газета, Хитой музокараларни ниқоб қилиб олиб, ВСРга қарши янги агрессия қилиш учун қулай пайт пойлаётганлигидан далолат беради.

ПАРИЖ

«Фигаро» газетаси Хитойнинг жанубий районларига борган ўз махсус мухбирининг мақоласини эълон қилди. Мухбир Хитой қўшинлари Вьетнам ва Лаос чегараларида тўпланаётганлиги тўғрисида ёзади.

Вьетнам, Лаос ва Бирма билан чегарадош Юньнань вилоятининг маркази Куньминда, деб ёзади мухбир, ҳозирги вақтда Пекиндан ташқари Хитойнинг бошқа ҳамма районидагига қараганда кўпроқ яшил формали ҳарбийларни кўриш мумкин. Тўртта чўнтакли китель кийган ҳарбий хизматчиларнинг кўплигига қараб штабларнинг зўр бериб ишлаётганлиги тўғрисида баҳо бериш мумкин. Бу ерда офицерни оддий солдатдан фарқ қилувчи бирдан-бир белги кителдаги ана шу тўртта чўнтакдир, оддий солдатларнинг эса кўкрак чўнтаги фақат иккита бўлади. Чегарадан салкам 500 километр нарида жойлашган ва 900 минг аҳолиси бўлган шу шаҳар кўчаларида, теварак атрофдаги йўлларда анжомлари ва милтиқларини кўтариб олган солдатлар билан лиқ тўла юк машиналарини кўриш мумкин.

ГАВАНА

Кубада чиқадиган «Гранма» газетаси «Пекин Вьетнамга қарши яна агрессияга ҳозирлик кўрмоқда» деган сарлавҳа остида эълон қилган мақоласида иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш масаласи юзасидан Вьетнам ҳукумати билан ўтказилаётган музокараларни барбод этишга ҳарчанд уринаётган Хитой раҳбарларининг сиёсатини фош этади.

Хитой раҳбарлари, деб ёзади газета, музокараларни бир томонлама тўхтатдилар ва Вьетнам билан Лаос чегарасида ўз қўшинларини зўр бериб тўплай бошладилар. Қуролли ҳужумлар ҳамда Хитойнинг қўпорувчи ва разведкачи группаларини юбориш ҳоллари тез-тез содир бўлмоқда. Ханойдаги музокаралар бошланган пайтдан буён, деб уқтиради «Гранма» газетаси, вьетнамлик ҳарбийлар ва гражданаҳолидан салкам 50 киши ўлдирилди ва ярадор қилинди.

Хитой ҳарбий кемалари ва самолётлари Вьетнамнинг денгиз ва осмон чегараларини тўхтовсиз бузмоқда. Лекин, деб таъкидлайди «Гранма» газетаси, Вьетнам халқи якка-ёлғиз эмас. У дунёдаги барча революцион кучларнинг мадади билан ўзининг мустақиллиги ва эркинлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилади.

ҚОҲИРА

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти бош секретарининг ўринбосари Барен Рей (Ҳиндистон) қуйидагиларни айтди: жаҳон империализми кучлари ва уларнинг агентлари билан ошкора тил бириктириш йўлига ўтган Пекиндаги ҳукмрон тўданинг экспансиячилик ва гегемончилик сиёсатига бутун дунё тараққийпарвар ва демократик кучларининг ҳаракат бирлигини қарама-қарши қилиб қўйиш керак. Хитойнинг Вьетнам Социалистик Республикасига қарши сурбетларча агрессияси Пекиндаги ҳукмдорларнинг олчоқлигини жуда яққол ошкор қилди. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг кенг мадади билан ҳар томонлама ёрдамига таянган Вьетнам халқининг матонати ва мардлиги туфайли бу агрессияга кескин зарба берилди.

Пекиндагилар Вьетнамнинг «яна адабини берамиз» деб дўқ-пўписа қилаётган ҳозирги кунда, деб таъкидлайди сўнгра Барен Рей, бутун дунё мамлакатларининг халқлари ва ҳукуматлари Хитой ҳукмрон тўдасининг хатти-ҳаракатлари халқаро тинчликка солаётган хавфнинг кўламларини равшан англаб олишлари ниҳоятда муҳимдир. Африка ва Осиё бирдамлиги ҳаракатига келганда, бу ҳаракат икки қитъа халқларини, бутун дунёдаги тараққийпарвар ва демократик кучларни Хитойнинг экспансионизм ва буюк давлатчилик гегемонизмига қарши, тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун, иқтисодий ва социал тараққиёт йўлидаги курашга сафарбар этмоқ учун бундан буён ҳам қўлдан келган ҳамма ишни қилаверади.

(ТАСС).

«РУС ТИЛИ—СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ ВА ҲАМКОРЛИГИ ТИЛИ» II БУТУНИТТИФОҚ ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

БИЗНИНГ СУҲБАТ

АСРИЙ МУЗЛИКЛАР ЎЛКАСИ ОША БАЛҚИДИ ҚУЁШ

Илгари сиёсий маҳбуслар учун сургун ўлкаси бўлиб келган Ёқутистон Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг беқиёс ўзгариб, экономика, фан ва маданияти гуркираб ривожланган диёрга айланди. «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» мухбири Р. ҚОСИМОВ Ёқутистон АССР маориф министри Николай Иванович ШАРИНдан автоном республикада амалга оширилган маданий юриш, ўлка маорифи равнақи, ёқут мактаблари ва ўқув юртларида рус тили ўқитиш аҳволи ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Совет Иттифоқи территориясининг еттидан бир қисмини эгаллаган автоном республикамизда 70 га яқин миллат вакиллари истиқомат қилмоқда. Революциядан илгари туб аҳолиси мутлақо саводсиз бўлган ўлка ўтган 60 йилдан сал ортиқ муддат ичида мисли кўрилмаган даражада равнақ топди, социалистик индустрияси ҳар тарафлама тараққий этди. Эндиликда автоном республикамиз мамлакат кончилик саноатининг йирик марказларидан бирига айланди. Инсон оёғи тегмаган жойларда янги-янги корхоналар пайдо бўлди. Байкал—Амур магистрали қурилиши муносабати билан ўлка табиий бойликларидан фойдаланиш имкониятлари янада кенгайди, Жанубий Ёқутистон территориал-ишлаб чиқариш комплекси барпо этила бошланди. Шу зайл мамлакатимизнинг янги кўмир-металлургия базаси пойдеворига замин қўйилди. Бошқа саноат тармоқларининг қатор корхоналари тикланмоқда.

Табиати ва иқлим шароитига кўра Ёқутистонга тенг келадиган ўлка кам. Автоном республика территориясининг асосан асрий музликлар зонасига жойлашгани, музлик қалинлиги юз метрдан 1,5 минг метргача етишини айтиш кифоя. Янги конлар қидириб топилиши ва ишга туширилиши ўлка индустриясини ривожлантирмоқда. Қишлоқ хўжалиги ҳам тобора юксалиб механизациялашиб бормоқда. Ҳозирги кунда бу ерда 80 га яқин совхоз, йирик паррандачилик фабрикаси ва бошқа ёрдамчи хўжаликлар бор. Чорвачилик қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида етакчи роль ўйнамоқда.

Ёқутистон АССРда маданий юриш ажойиб самаралар берди. Ҳозирги кунда бу ерда катта ёшли аҳолининг ҳар учтасидан бири олий ёки ўрта маълумотлидир. Автоном республикада умумий ўрта таълим муваффақиятли жорий этилаётир. Мактабларда 160 мингдан ортиқ ўқувчи фан асосларини эгалламоқда. Бундан ташқари ёшлар техникум ва билим юртларида таълим олмоқдалар.

Автоном республикада Ёқутистон давлат университети ташкил этилган. Унда олти мингдан зиёд йигит-қиз таълим олмоқда. Бу ерда 14 фан доктори ва 200 дан зиёд фан кандидати ишламоқда. Шуниси қувончлики, туб аҳолиси ялпи саводсиз бўлган ўлкада 42 фан доктори ва 550 дан ортиқ фан кандидати етишиб чиқди. Ёқутистонда СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг филиали ҳамда йигирмага яқин илмий-тадқиқот институти ишлаб турибди. Рус маданияти ҳамда мамлакатимиз бошқа халқлари маданиятларининг баракали таъсири остида Ёқутистон халқларининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти ривожланмоқда. Ҳозирги кунда автоном республикамизда ҳар ўн минг кишига 105 студент тўғри келади. Бу Франция, Англия, Италия ва ГФР каби тараққий этган капиталистик мамлакатлардагига нисбатан анча кўпдир.

Автоном республикамиздаги бу ҳайратомуз ютуқларнинг ҳаммасига рус халқи, бошқа қардош халқлар ёрдамида эришилди. Хусусан, ўқитувчи кадрлар тайёрлашда РСФСР Маориф министрлиги яқиндан ёрдам бермоқда. Ленинград, Новосибирск, Хабаровск, Магадан, Иркутск ва бошқа шаҳарлардаги педагогика институтлари ёқут мактаблари учун ўқитувчилар тайёрлаб бермоқдалар.

Автоном республикада улуғ рус тилини ўқитишга жуда катта эътибор берилмоқда. Биринчи синфдан бошлаб болалар улуғ оғамиз тилини ўрганмоқдалар. Ўқув жараёнида бу фан бўйича таълим салмоғи тобора ортиб бормоқда. Бешинчи-олтинчи синфлардан бошлаб аниқ фанларни, тўққизинчи синфдан бошлаб эса барча фанларни рус тилида ўтиш тажрибаси муваффақиятли қўлланилмоқда. Бу борадаги изланиш давом эттирилади.

Серқуёш ўзбек диёридаги Бутуниттифоқ илмий-назарий конференциясининг аҳамияти жуда катта. Миллий мактабларда, ўрта махсус ва олий ўқув юртларида бу тилни ўқитиш ва ўрганишни янада яхшилаш унинг кун тартибига қўйилган экан, бу хол ҳаёт тақозосидир. Бу ишда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг конференцияга йўллаган табрикномаси ҳамда конференцияда қабул қилинадиган ҳужжатлар асосий дастуриламал бўлади.

БИРЛИГИМИЗ ОЛМОСДЕК

Казис Винцович МУСТЕЙКИС,
Вильнюс давлат педагогика институтининг рус тили кафедраси мудири, Литва ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, филология фанлари доктори, профессор

— Бутуниттифоқ илмий-назарий конференциямизга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев йўллаган табрикномани тинглар эканман, жуда ҳаяжонланиб кетдим. Партия ва ҳукуматимизнинг совет кишиларини коммунистик онглилик руҳида тарбиялаш, улар эҳтиёжларидан келиб чиқиб, рус тилини ўрганиш ва ўқитиш ишини ҳар томонлама чуқурлаштириш ҳақидаги доимий ғамхўрлигининг яна бир ажойиб ифодаси бўлган бу тарихий мактуб бир мени эмас, бутун залдагиларни руҳлантириб юборди. Рус тилини ихтиёрий ўрганиш, уни эгаллаб олишда халққа ёрдам бериш учун янада зўр куч-ғайрат билан меҳнат қилиш ана шу самимий табрикномага муносиб жавобимиз бўлади.

Биринчи конференция сингари бу галги анжуман ҳам педагогик ва илмий фаолиятимда қўлланиш учун менга бой материал, озиқа беришига сира шубҳа қилмайман «Рус ва литва тилларининг қиёсий морфологияси» мавзуида докторлик диссертацияси ёқлаганлигимни айтсам, Тошкент конференцияси шахсан мен учун ҳам жуда катта аҳамиятга молик эканлиги маълум бўлади.

СЕВИБ ЎРГАНМОҚДАЛАР

Антидеа Александровна МЕТСА,
Тарту давлат университети рус тили методикаси кафедраси мудири, педагогика фанлари кандидати, доцент.

— Маълумки, кўп миллатли давлат ҳаётининг ўзи барча миллатлар учун бир хил, умумий алоқа воситаси бўлишини тақозо қилади. Совет Иттифоқида бу проблема рус тилини ихтиёрий суратда ўрганиш асосида ҳал қилинмоқда.

Бизнинг Эстонияда ҳам рус тилини жуда севиб ўрганмоқдалар. Мактабларда ва олий ўқув юртларининг нофилология факультетларида рус тили ўқитиш проблемаси устида илмий иш олиб бормоқдаман. Кандидатлик диссертациямни Москвада ёқладим. Эстон мактабларида рус тилини ўқитиш жараёнининг турли жабҳаларини ўрганиш асосида шуни ишонч билан айта оламанки, бу таълим муайян системада олиб борилсагина кўнгилдагидек натижага эришиш мумкин. Шу жиҳатдан республикамиз мактабларида рус тили бўйича ўтказилаётган олимпиадалар жуда яхши самара бермоқда.

Тошкент конференциясининг секция кенгашларида бошқа республикаларда шу соҳада олиб борилаётган ибратли тажрибаларни эшитдик. Ўз фаолиятимизда бемалол қўлланилиш мумкин бўлган бу хил тажриба ва ташаббусларнинг аҳамияти каттадир.

ҲАЁТ ЧАШМАСИ

Сафара УРАЕВА,
Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи

Аввало, Шарқ машъали кўркам Тошкентда конференция мезбонлари барча республикалар вакилларини илиқ кутиб олишганини таъкидламоқчиман.

Тилни билган — дилни билади, дейди халқимиз. Рус тилини ўрганиш, уни пухта билиш кундалик ишимизда ёрдам берибгина қолмай, бизга буюк маънавий куч бағишлайди. Фан ва техника мислсиз суръатлар билан ривожланаётган ҳозирги пайтда рус тилининг аҳамияти ўсиб бормоқда. Бу тил илм, фан ва маданият дурдоналари яратилаётган тил сифатида ҳам бутун жаҳонда зўр обрў-эътибор қозонмоқда.

Мен 22 йилдан буён ўқитувчилик қиламан. Тошовуз областининг Кўҳна Урганч шаҳридаги 1-ўрта мактабда рус тили ва адабиётидан дарс бераман. Туркман болаларига улуғ рус тилини ўргатаётганимдан беҳад бахтиёрман. Рус тилини ўрганиш туфайли камол топдим, жаҳон маданияти дурдоналаридан баҳраманд бўлдим. Бугунги кунда ўқувчиларимни ҳам ана шу ҳаёт чашмасига олиб кириш орзусида меҳнат қилаётганимдан хурсандман.

Ўйлайманки, Тошкентда ўтган II Бутуниттифоқ конференцияси бу ерга тўпланганларнинг муштарак ишларини янада яхшилашга кўмаклашади. Айни пайтда партия ва ҳукуматимизнинг барча халқлар маданиятини янада ошириш йўлидаги чексиз ғамхўрлигининг яна бир ёрқин далили бўлиб хизмат қилади.

ТУЙХАТ ЎРНИДА

ВАТАНПАРВАРЛИК КУЙЧИСИ

Катта ҳаёт йўлини босиб ўтган адиб Ёқуб Хаимов шогирдлари даврасида ўтирганда кўпинча икки ҳужжат ҳақида ҳикоя қилади. Бу ҳужжатларнинг бири 1911 йилга тааллуқли бўлиб, у Бухоро яҳудийларини ҳақ-ҳуқуқларидан тамомила маҳрум этарди. 1926 йили чиқарилган иккинчи ҳужжат эса, аксинча: маҳаллий яҳудийларнинг туб аҳоли эканлиги, шунингдек, улар асосий миллатларга мансуб барча ҳуқуқлардан фойдаланишга ҳақлари борлигини тасдиқларди.

Ёқуб Хаимов шу ҳақда гапирса, ҳамиша тўлқинланиб кетади. Дарвоқе, бу ҳужжатларга диққат билан разм солинса, яҳудий халқининг ҳаёти, ўтмишда чеккан жабр-жафолари, қисматлари нечоғлик оғир бўлганлиги, бугунги ҳаётларининг naқадар фаровон ва тўкис эканлиги равшан бўлади. Бухоро амирлиги қонунига биноан Бухоро яҳудийларининг ҳаёт тарзи чекланган, ҳақ-ҳуқуқлари ман этилганди. Мавжуд қонунлар билан амалда чекланиб қўйилган бу миллат шаҳарнинг чекка, ташландиқ, алоҳида ажратилган махсус маҳаллаларида ночор яшарди. Фақат Улуғ Октябрь революцияси уларни бу таҳқир ва ҳуқуқсизликдан озод этиб, барча совет гражданлари қатори эркин яшаш имконини яратиб берди. Улар орасидан Ёқуб Хаимовдек ажойиб ёзувчилар етишиб чиқди.

Ёқуб Хаимовнинг бундан эллик йил олдин биринчи пьесаси «Хотин-қизлар озодлиги» эълон қилиниши билан дарҳол кўпчиликнинг эътиборига сазовор бўлди. Шундан сўнг у бутун кучини драматургияга бағишлаб, бирин-кетин турли мавзудаги пьесаларини матбуотда эълон қила бошлади. Драматик асарлари ичида, айниқса, «Нажот» пьесаси ёш драматургга шуҳрат келтирди. Бу асар кўп йиллар мобайнида Ўзбекистон ва Тожикистоннинг театрлари саҳналарида ўйналди.

1934 йили ёзувчи ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Ёш драматург Ё. Хаимов Бутуниттифоқ драматурглар кенгашида қатнашиб, «Замонавийлик ва драматургия» мавзусида доклад қилди.

Адиб қайси жанрда ижод қилмасин, замонанинг муҳим ва актуал масалаларига мурожаат этади. Унинг қаҳрамонлари шиддатли қарама-қаршиликлар ичида тобланиб, тараққиёт душманларига аёвсиз зарба беради ва келажакка ишонч билан қарайди. Ёзувчи қишлоқ ҳаётига мурожаат қиларкан, кулги тиғини коммунизм қурилишига ғов бўлаётган, эскилик сарқитлари ва шахсий мулкчиликка муккасидан кетган шахсларга қаратади.

Ёқуб Хаимовнинг 1935 йили эълон қилинган «Пушаймон» ҳикоясида, кейинроқ ёзилган «Сотқин» пьесасида меҳнаткаш яҳудийларнинг душмани — сионистларнинг манфур башараси очиб ташланади. У сионистлар қиёфасида империализмнинг малайларини, уруш ва агрессия тарафдорларини кўради.

Ёзувчининг Малик Раҳмон билан ҳамкорликда ёзган «Ҳаёт-мамот» ва «Дарбадар» романларида Туркистондаги сионистлар фош қилинибгина қолмай, балки ҳозирги пайтда Англия, Америка ва Исроилдаги унинг кўринишларини ҳам қаттиқ қоралайди. Бу асарларда яҳудийларнинг қандай қилиб Исроил алдовларига учганлиги, алданганларнинг у ердаги аянчли тақдири ёрқин саҳифаларда мукаммал ўз ифодасини топган. «Марварид», «Кечиккан кўз ёшлар», «Муҳожир билан учрашув» каби асарларида ҳам адиб ана шу мавзуга мурожаат қилади, сионистларнинг қабиҳликларини фош этади.

Инсонпарварлик ғояларини толмай куйлаган Ё. Хаимов эндиликда ўқувчиларнинг севимли ёзувчиларидан биридир. Унинг қаламига мансуб очерклар, ҳикоялар, эртаклар, пьесалар, қиссалар ва романлардан иборат йигирмадан зиёд китоб ёзувчининг 50 йиллик улкан ва самарали ижодий меҳнатининг маҳсулидир.

Ёқуб Хаимовнинг самарали меҳнатини партия ва ҳукуматимиз юксак баҳолади. У қатор медаллар ва фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган.

Ёзувчи Ёқуб Хаимов бугунги кунда ҳам янги-янги асарлар устида ишламоқда. Биз адибни етмиш ёши билан қутлаймиз, унинг келгуси ижодий ишларида муваффақиятлар тилаймиз.

М. МАҲМУДОВ,
филология фанлари кандидати.

ПАХТАКОРЛАР ҲУЗУРИДА

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Раҳмат Файзий ҳамда Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари шоирлар Нормурод Нарзуллаев ва Абдулла Ориповлар Сурхон воҳаси меҳнаткашларининг меҳмони бўлишди.

Айниқса, область партия комитети сиёсий маориф уйида бўлган учрашув кечаси мароқли ўтди. Учрашувни область партия комитетининг секретари ўртоқ Ҳ. Холиёров қисқача кириш сўзи билан очди. Ойбек номидаги Термиз давлат педагогика институтининг олимлари филология фанлари кандидати Жума Худойқулов, Муҳиддин Бобохўжаевлар сўзга чиқиб, таниқли адибимиз Раҳмат Файзийнинг сермазмун ижодий фаолияти ҳақида кеча қатнашчиларига ҳикоя қилиб беришди. Олимлар, айниқса, адибнинг «Ҳазрати инсон» романига алоҳида тўхталиб, бу роман совет адабиётининг салмоқли асарларидан бири эканлигини мамнуният билан қайд этишди. Шундан сўнг Раҳмат Файзий сўзга чиқиб, кеча қатнашчиларига ижодий режалари ҳақида гапириб берди. Кечада шоирлар Абдулла Орипов ва Нормурод Нарзуллаевлар янги шеърларидан намуналар ўқиб беришди.

Бундай мароқли учрашувлар Қумқўрғон районидаги Гагарин номли Давлат қоракўлчилик, наслчилик заводида ҳамда Денов районидаги Раъно Узоқова номли мактабгача тарбия билим юртида ҳам бўлиб ўтди.

А. ХАЛИЛОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● ● СПОРТ ● СПОРТ ● ● СПОРТ ● СПОРТ ●

ЎЗБЕКИСТОН XVIII СПАРТАКИАДАСИ — ОҒИР АТЛЕТИКА:

МАРДОНА ОДИМЛАР

СССР халқлари ёзги VII Спартакиадасига шайланаётган республикамиз спортчилари орасида оғир атлетикачиларнинг баҳси мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Ўзбекистон Спартакиадасида кучлиларни саралаш учун майдонга чиққан штангачилар ажойиб натижалар кўрсатишди. Деярли барча вазндаги атлетикачиларнинг республика рекордлар жадвалига озми-кўпми ўзгартиш киритишлари мутахассисларни беҳад қувонтирди.

Томошабинлар Юрий Данилин, Леонид Плохой ва Виктор Жгунларнинг чиқишларини диққат билан кузатдилар. Ҳар уч атлетикачининг халқаро классдаги спорт мастери нормативини бажариши узоқ йиллардан бери қайд этилмаган эди. 1968 йили таниқли оғир атлетикачи Эркин Каримов ана шундай муваффақиятга эришганини ишқибозлар яхши эслашади. Данилин ўрта вазндаги полвонлар қатори майдонга чиқиб, Лутфи Куртаметов (Андижон), Нойил Бурнашев (Бухоро) ва Александр Картунов (Фарғона) сингари атлетикачилар билан ғолиблик учун курашди. Юрий дастлаб 150 килограммни даст кўтарди. Куртаметов ҳам шунча оғирликни кўтариш билан тенглашиб олди. Кейин андижонлик полвон 155 килограммни кўтармоқчи бўлди-ю эплай олмади. Данилин эса тошга тош қўшиб, оғирликни 160 килограммга етказди ва рекорд натижага эришди. Шундай қилиб, у халқаро классдаги спорт мастери нормативини бажариш йўлида дастлабки қадамни қўйди.

Силтаб кўтариш баҳслари ҳам қизиқарли бўлди. Куртаметов Данилинга яна бас келолмади. Энди бухоролик Бурнашев кўпроқ кўтаришга ҳаракат қилди. Лекин 187 килограммдан нари ўтолмади. Данилин эса 195 килограммни муаллақ тутиб, иккинчи марта рекорд қўйди ва мухлислар олқишига сазовор бўлди.

Навбат оғир вазнли полвонларга берилди. Л. Плохой билан В. Жгун биринчи галдаёқ 160 килограммлик натижага эришиб, бир пайтлар 157,5 килограмм кўтарган Г. Маляр рекордидан ўзмоқчи бўлишди. Плохой мақсадига эришди, Жгуннинг эса омади юришмади.

Жгун ўзини қўлга олди. У бир йўла 165,5 килограмм кўтаришга таваккал қилди. Штанга ёнида бир оз туриб қолди. Ўзини жисмоний ҳам руҳий мутаносиб ҳолатга келтиришга уринди. Кейин тош бандидан маҳкам тутганча бир ҳаракат қилди-ю муваффақият қозонди. Плохой ҳам бўш келмади. У учинчи кўтаришда 170 килограммлик тош қўйишларини илтимос қилди. Бу сафар ҳам унинг омади келди. Штангачиларнинг силтаб кўтариш бўйича баҳслари ҳам қизғин спорт курашига айланди. Плохой 200 килограммлик штангани кўтариб, халқаро классдаги спорт мастери нормативини бажарди. Жгун эса 205 килограмм оғирликни кўтариш билан ана шундай муваффақиятга эришди.

Оғир атлетикачилар мусобақасида Тошкент области вакиллари 207 очко тўплаб, умумкоманда ҳисобида Спартакиада чемпиони бўлдилар. Андижон области ва Тошкент шаҳри вакиллари иккинчи ҳамда учинчи фахрли ўринларни эгаллашди. Мусобақада маҳоратли оғир атлетикачилар камол топаётганлиги кўзга ташланди. Бу — СССР халқлари Спартакиадасида юқори натижаларни қўлга киритишга умидворлик уйғотади.

Т. НИЗАЕВ.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

✦ **ФУТБОЛ.** Олий лига командалари мамлакат чемпионатининг тўққизинчи тур ўйинларини якунлашди. Чемпионат пешқадамлари галдаги учрашувларни сафарда ўтказдилар. Тбилисилик динамочилар Москвада спартакчилар меҳмони бўлишди. «Шахтёр» Тошкентда пахтакорчилар билан майдонга тушди. Учрашув қизғин кураш остида ўтди. Ҳисобни меҳмонлар очишди. Учрашувнинг иккинчи қисмида К. Бақанов ўрнига тушган В. Чуркин жавоб тўпи йўллаб, ҳисобни (1:1) тенглаштирди. Қолган ўйинларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Қайрат» — «Заря» — 2:1, «Динамо» (Мн) — «Локомотив» — 3:1, «Нефтчи» — «Черноморец» — 1:0, «Динамо» (М) — СКА — 2:0, «Крылья Советов» — ЦСКА — 1:0, «Спартак» — «Динамо» (Тб) — 1:1, «Арарат» — «Торпедо» — 1:1, — «Динамо» (К) — «Зенит» — 3:0.

Ўйинлар жадвалининг кўриниши:

	Ю	Д	М	Т	О
«Шахтёр»	7	2	0	18-3	16
«Динамо» Тб	7	2	0	17-3	16
«Динамо» М	5	2	2	8-4	12
«Динамо» Мн	4	3	2	11-6	11
«Динамо» К	4	3	2	10-6	11
«Черноморец»	4	2	4	10-9	10
«Спартак»	3	4	2	8-8	10
«Арарат»	2	6	2	10-9	10
ЦСКА	4	1	4	13-10	9
«Пахтакор»	3	3	3	11-14	9
«Торпедо»	3	3	3	9-8	9
«Зенит»	3	2	4	10-14	8
СКА	1	6	2	8-12	8
«Нефтчи»	2	3	5	3-12	7
«Локомотив»	1	5	3	10-11	7
«Заря»	0	5	5	7-14	5
«Крылья Советов»	2	0	7	6-14	4
«Қайрат»	1	2	6	5-17	4

✦ **ВОЛЕЙБОЛ.** Республикамизда меҳмон бўлиб турган бангладешлик ёшлар Фарғонада тўртинчи учрашувни ўтказишди. Ўйин 3:2 ҳисобида майдон эгалари фойдасига ҳал бўлди. Энди меҳмонлар Наманганда икки учрашув ўтказадилар.

✦ **ЧИМ ХОККЕЙ.** Андижонда чим хоккей бўйича ўтказилган мусобақалар якунланди. Андижон области вакиллари Спартакиада чемпиони бўлишди. Тошкент шаҳри ва фарғоналик хоккейчилар фахрли ўринларни эгаллашди.

✦ **ВЕЛОПОЙГА.** Қаршида Спартакиада программаси бўйича 75 километрга пойга ўтказилди. Унда Тошкент области спортчилари ғолиблик қилишди. Фарғона, Бухоро командалари иккинчи ва учинчи ўринларга кўтарилдилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Орлёнок. 10.50 — Г. Никитин. Менинг дўстим Моцарт. Спектакль. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Африка озодлиги кунига бағишланган кинопрограмма. 16.05 — Биринчи беш йилликнинг юбилейига. 16.45 — СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари. 17.15 — Москва ва москваликлар. 17.45 — Мунозара — клуб. 19.00 — Қувноқ ноталар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон. Ер. Коинот. 20.15 — Халқаро конкурслар лауреати В. Селивохин чалади. 20.40 — Улуғ Ватан уруши. Киноэпопея. 6-фильм. 21.30 — Вақт. 22.05 — Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ. 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ҳалиф-лайлак. Бадиий фильм. 12.35 — Ҳужжатли фильмлар. 13.15 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 13.45 — Бепоёнлик. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильмлар. 18.40 — Ёшлик. 19.10 — Бугун — Африка озодлиги куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Вақт. 22.05 — Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Меҳрибон одамлар орасида. Бадиий фильм. 20.00 — Янгиликлар. 21.20 — Ким хайрихоҳ, ким қарши? Бадиий фильм. 2-серия.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — М. Каримов ижросида ўзбек классик қўшиқлари. 12.00 — Узбекистан индустриальный. 13.00 — Ёрдамчи хўжаликларда. 13.30 — Жонажон ўлка қўшиқлари ва оҳанглари. 14.00 — Беш йиллик илғорлари ҳақида ҳикоялар. 18.30 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.45 — Юность Узбекистана. 21.00 Қува кооператорлари социалистик мусобақа ғолиблари. 21.10 — Концерт. 22.28 — З. Посмиш. Йўловчи аёл.

«ЎЗБЕКХЛОПКОМАШ» БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ ТОШКЕНТ ШАҲАР 95-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1979—80 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: универсал токарь, фрезерчи, электр-газ пайвандчи, автослесарь, механика-йиғув ишлари слесари, санъат ускуналари ремонти бўйича слесарь, штампларни тайёрлаш ва ремонт қилиш бўйича слесарь-асбобсоз.

8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 1—2 йил.

Ўқувчилар 3 маҳал бепул овқат, кундалик ва иш кийимлари билан таъминланадилар. Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Билим юрти ҳузурида кечки-сиртқи ўрта мактаб ишлаб Билим юртини битирганлар олий ўқув юртлари ва техникумларга имтиёзли шартларда қабул қилинадилар.

Билим юртида спортнинг кураш, самбо, футбол, волейбол, картинг турлари бўйича секциялар; фото, техника ижоди, ёғочга ўйиб гул солиш тўгараклари, вокал-инструментал ансамбль ишлаб турибди.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш зарур: директор номига ёзилган ариза, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, маълумоти тўғрисида ҳужжат, характеристика, турар жойидан ва ота-онасининг иш жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, 3x4 см. ҳажмдаги 4 та фотосурат.

Мурожаат учун адрес: 700077, Тошкент шаҳар, Куйбишев райони, Бладимирский переулоги, 15-уй, (4-автобуснинг «Дружба» кинотеатри» бекати). Телефон: 66-85-85.

СССР Алоқа министрлигининг ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: КПСС тарихи, радио қабул қилиш қурилмалари, техник электродинамика ва антенналар (профессор, фан доктори ёки доцент, фан кандидати);

кафедра доцентлари: сиёсий иқтисод, олий математика, ҳисоблаш математикаси (2 ўрин), радио узатиш қурилмалари, радио алоқаси ва радиотехник системаларининг техник алоқасида ўлчов, алоқа линияси, автоматик электр алоқаси (2), дискрет информациялар ва телеграммаларни узатишнинг радио қабул қилиш қурилмалари;

кафедра катта ўқитувчилари: тиллар (рус тили бўйича), жисмоний тарбия ва спорт;

кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия ва спорт (2),

кафера ассистентлари: фалсафа ва илмий коммунизм (марксча-ленинча эстетика курси бўйича), КПСС тарихи.

Конкурс муддати — 10 июнгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, Е-84, Энгельс кўчаси, 108-уй, ўқув бўлими.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг М. Т. ЎРОЗБОЕВ НОМИДАГИ МЕХАНИКА ВА ИНШООТЛАРНИНГ СЕЙСМИК МУСТАҲКАМЛИГИ ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория кичик илмий ходимлари: пахта терадиган аппаратлар назарияси (2 ўрин), машина ва механизмлар назарияси.

Конкурс муддати — 18 июнгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, Г-143, Академиклар шаҳарчаси (17, 71, 69-автобуслар, 17, 18-троллейбуслар, 13, 22-трамвайларнинг «Академиклар шаҳарчаси» бекати).

●

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа. КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ** (19.30 да).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 25/V да **СССР халқ артисти Бернора Қориеванинг ижодий кечаси,** 26/Vда **Пиковая дама.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/V да **Келинлар қўзғолони,** 26/V да **Ғариблар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/V да **Паранжи сирлари** (15.00), **Хотинимнинг эри** (19.30), 26/V да **Паранжи сирлари.**

●

ЖУРИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (САНИИРИ) вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим мудири: илмий-техник ишларни ташкил этиш ва татбиқ қилиш;

катта илмий ходимлар (илмий даражасизлар): сув хўжалиги проблемалари бўлимига (2 ўрин), сув чиқариш узелларини эксплуатация қилиш лабораториясига;

кичик илмий ходимлар: сув хўжалиги проблемалари бўлимига (2).

Конкурс муддати — 20 июнгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Я. Колас кўчаси, 24-уй.

●

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ **26 май соат 15.00 дан бошлаб** ИНСТИТУТГА КИРИШНИ ХОҲЛАГАНЛАР УЧУН

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Институт адреси: Тошкент—63, Олмазор кўчаси 183-уй (метронинг «Халқлар дўстлиги» станцияси, 1, 4-трамвайларнинг «Олмазор», 2, 6, 7, 14-троллейбуслар, 11, 13, 69, 122, 130-автобусларнинг «Беруний майдони» бекатлари).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45 32-53-04 редактор ўринбосарлари — 33-79-14 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04 масъул секретарь — 33-44-55 32-55-05 секретариат — 33-72-83 32-53-06; БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69 32-53-97, 32-57-19 марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80 32-53-14 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36 32-54-35 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26 фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-54-27 32-55-17, 32-54-26; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43 33-35-53, 32-53-18 32-53-20, 32-53-21 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29 стенографистка — 33-73-43 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 8-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 01989. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Е. — 118.